

ACIL TIP

BÜLTENİ

EYLÜL 2019 | SAYI:3
<http://acilbulten.net>

Röportaj: "Bilimin Işığında"

Hukuk Köşesi: Bir
Emsal Dava;
"Benim Param ile
Maaş Alıyorsun"

Dağalara Rota Tavsiyesi:

NEPAL

Gezdik, gördük ve şimdi
de yazıyoruz:

Afrika

TATD

TÜRKİYE
ACIL TIP
DERNEĞİ

TATD
Türkiye Acil Tıp Derneği

TÜRKİYE
ACİL TIP
DERNEĞİ

4.TATD

Kurs Günleri Kongresi

12-15 MART 2020 | RIXOS SUNGATE OTEL, ANTALYA

www.tatdkursgunleri.org

Türkiye Acil Tıp Derneği
"Acil Tıp Bülteni" Dergisi
Yayın İlkeleri

1. TATD "Acil Tıp Bülteni" dergisinde yer alan haberler, abartıdan uzak, sansürlü objektif bir biçimde, haberin özüne bağlı kalınarak kamuoyuna iletilir.
2. Dergi ekip üyeleri, bu görevleri sırasında;
 - a. Mesleki çatışma ve Türkiye Acil Tıp Derneği itibarını sarsacak türden bir faaliyet ve organizasyon içinde olamaz,
 - b. Herhangi bir siyasi partide aktif görev alamaz.
 - c. Ülkemiz siyasi hayatına ait genel seçimlerin ve mesleki örgüt seçimlerinin öncesinde oylarının rengini açıklayarak okuru yönlendiremez,
 - d. Türkiye Acil Tıp Derneği'ni siyasi açıdan bağlayacak tavır takınamaz,
 - e. Meslek etik ve geleneklerine bağlı kalır.
3. Yayınlarımızda hiçbir kimse, dil, cinsiyet, din, ırk, milliyet, sınıf ve fiziki engelleri sebebi ile dışlanamaz, küçümsenemez, küçük düşürülemez.
4. Yayınlarımızda şiddet, kin ve düşmanlığı kışkırtıcı yazılara, haberlere yer verilemez. "Acil Tıp Bülteni" dergisi yürütücüleri, diğer basın yayın ve sosyal medya organlarında da bu konularda demeç ya da bildiri yapamaz.
5. Yayınlarımızda, herhangi bir kişi, kurum ve kuruluşa küçük düşürücü lakap ve yakıştırma yapılamaz. Hiç kimse, adli makamlardan yapılan kesin karar bildirimleri olmadıkça peşinen suçlu olarak gösterilemez. Yargı süreci devam etmekte olan olguların haberleştirilmesi sırasında dengeli ve yukarıdaki diğer yayın ilkelerini kapsayıcı tarzda hareket edilir.
6. Haber, röportaj ve yazılarımızda ilgilinin rızası dışında özel yaşamı, yayına konu edilemez.
7. "Acil Tıp Bülteni" dergi ve dijital platformu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nca (RTÜK) alınan yasakları ve yayın ilkelerini benimser, uygular.
8. Yayınlarımıza kaynak olan demeç, alıntılar; yanlış anlaşılmalara, kurum kuruluş ya da kişinin gülünç duruma düşürülmesine neden olacak şekilde özetlenmez, kaynak ve tarih açık olarak belirtilir.
9. "Acil Tıp Bülteni" dergisi, cevap ve düzeltme hakkına saygı duyar.

Türkiye Acil Tıp Derneği Adına İmtiyaz Sahibi
Ersin Aksay

Genel Yayın Direktörü
Serkan Emre Eroğlu

İçerik Editörü
Yusuf Ali Altuncı

Danışma Kurulu
Bülent Erbil
Hakan Topaçoğlu
Levent Avşaroğulları
Yıldırım Çete
Özgür Çevrim
Özlem Dikme
Recep Dursun
Rıdvan Atilla
Serkan Yılmaz

Eğitim Editörü
Süleyman Türedi

Kültür Editörü
Başak Bayram

Medikal Teknoloji Editörü
Orhan Çınar

Dış Haberler Editörleri
Cem Oktay
Erkan Göksu
Can Özen

Görsel Yönetmenler
Murat Çetin

Reklam Direktörü
Bora Kaya

İletişim
Aytül Kuşcu

BÖLGE TEMSİLCİLERİ

Marmara
Anadolu - Erkman Sanrı
Avrupa - Öncü Sancak

İç Anadolu
Bulut Demirel

Ege
İlhan Uz

Güney ve Doğu Anadolu
Ali Batur

Karadeniz
Murat Yazıcı

Akdeniz
Soner Işık

www.ematip.com

e-mail: bilgi@ematip.com

Genel Yayın Yönetmeni: Adnan ASLAN

Yayıncı: EMA Tıp Kitabevi Yayıncılık Tic. Ltd. Şti.
Şehremini Mah. Deniz Abdal Cami Sk. No:4/0 Fatih
İstanbul

Yayıncı Sertifika No: 43060

Tel: 0212 532 09 41

Grafik Tasarım: EMA Tıp Kitabevi - Merve DAĞ

Baskı / Cilt: Neyir Matbaacılık Tanıtım Hizmetleri İvedik
Organize Sanayi Bölgesi 1341 Cadde, No: 62
İvedik Yenimahalle Ankara

Matbaa Sertifika No: 16902

İÇİNDEKİLER

Etkinlik

6

"YALNIZ DEĞİLSİNİZ"
TEMASI İLE YOLA ÇIKAN
EKİP VE BİR KONGRE;
TATKON2019

28

DİYARBAKIR'DAN BİR ATAS
DAHA GEÇTİ, SURLARIN
KALBİNDE ACİLİ ANLATTIK

GEZİ

8

DAĞCILIK ROTASI:
NEPAL

32

SAVANDA HAYAT

BİZDEN HABERLER

18

ÇOCUKLAR, GELECEĞİN
ACİL SAĞLIK HİZMETLERİNİ
RESMETTİ

40

GÜNEYDOĞU AVRUPA ACİL VE
AFET KONGRESİ İSTANBUL'DA
GERÇEKLEŞTİRİLDİ

48

TATD' DEN YENİ BİR KURS!

57

TÜRKİYE ACİL TIP DERNEĞİ
YENİ EVİNDE

RÖPORTAJ

19

SORDUK, ÖĞRENDİK,
İLETİYORUZ...
"BİLİMİN IŞIĞINDA"

HOBİ

25

GEÇMİŞİN SESİ

41

GEZMEK, GÖRMEK VE
FOTOGRAFLAMAK...

MAKALE

43

ÇANAĞI BEYAZ, ÇORBASI KARA,
FIRTI KIRK PARA...

52

SENKRONİZE AFORİZMALAR

50

BÜYÜLÜ DÜNYA

HUKUK KÖŞESİ

54

BİR EMSAL DAVA; "BENİM
PARAM İLE MAAŞ ALIYORSUN"

Direktörden

Değerli okuyucularımız,

Her sayısında bir başka yeniliğe yer vermeye çalıştığımız “Bülten” ile, sizlerin huzuruna tekrar çıkmış oluyoruz. Öncelikle, bu sayının; yeni yazar ve köşeleri ile oldukça iddialı olduğunu söyleyebilirim. Büyük bir çoğunluğu, tıbbın dinamik yüzü kabul edebileceğimiz Acil Tıp branşına mensup üyelerinden olan hekimlerimizin, bizzat kendilerinin “bu iddianın” temelini oluşturduğunu belirtmek isterim. Bu vesile ile, tüm yazarlarımıza; dergimize sağladıkları katkı sebebi ile teşekkür ederim.

Eylül Bülten’ de ne gibi yazı ve köşeler ile karşılaşacağınıza gelince...

“Hukuk Köşesi” ... Dergimizin bu ve bundan sonraki sayılarına da damga vuracağını düşündüğüm bu köşeyi sizlere sunuyor olmaktan büyük memnuniyet ve gurur duymaktayım. Sağlık hukukunun, sağlıkçılar üzerine her geçen gün artan etkisi ve bizlere gelen talepler doğrultusunda bu köşeyi hazırlamaya karar verdik. Konu başlıklarının, sizlerden gelecek olan taleplerin belirleyeceği bu köşemizi sevgili Kaan Ataman ve derneğimizin de avukatlığını üstlenen Gonca Karakaptan yönetecekler...

“Dağıcılık Rotaları”... Geçtiğimiz sayıda yer alan ve dağıcılığı konu alan hobi yazısına gösterilen ilgi ve sosyal medya üzerinden takip ettiğimiz kampçılık faaliyetlerine ilişkin yoğun paylaşımların, bizlere bu fikri verdiğini söylemek isterim. Bu ve bundan sonraki sayılarımızda “profesyonel” olarak da faaliyet gösteren değerli meslektaşım Samet Bayram’ın ve ona eşlik edecek pek çok arkadaşımın kaleminden dağıcılık rotalarına tanıklık edeceğiz.

Bu iki yeni köşeye ek olarak, yine çeşitli konu başlıklarında haber, seyahat, kültür, hobi vb pek çok yazıyı da bu sayıda görebileceksiniz...

Bülten’in her bir sayısını titizlikle hazırlamaya çalışan bizlere yol göstermek üzere, önerilerinize her daim açık olacağımızdan emin olabilirsiniz.

Bu sayıya emek harcayan tüm arkadaşlarıma teşekkür eder, sizlere keyifli okumalar dilerim...

Doç. Dr. Serkan Emre Eroğlu

Genel Yayın Direktörü

"Yalnız Değilsiniz"

Teması ile Yola Çıkan Ekip ve Bir Kongre; TATKON2019

Türkiye Acil Tıp Derneği'nin markalaşmış bilimsel organizasyonu olan Türkiye Acil Tıp Kongresi (TATKON) her yıl olduğu gibi bu yıl da, zengin bilimsel içeriğinin yanı sıra, sağlıklı ve eğlenceli yaşam aktiviteleriyle de acil tıpcıları bekliyor. 21-24 Kasım 2019'da Regnum Carya Belek otelinde, bu yıl 15.'si düzenlenecek olan kongremizin teması "Yalnız Değilsiniz" olarak belirlendi. Bu tema, neredeyse hastanelerin genel hasta yükünü omuzlayan, yoğunluk ve zorlu çalışma şartlarıyla olduğu kadar stresle de baş edebilme yetisi geliştirmiş olan, bunlara rağmen paylaşılan ve hayata değer katan acil tıp gönüllüleri için tasarlandı. Bu nedenle kongremizde güncel bilimsel program ve önemli konuşmacıların yanı sıra; sizlerin bir araya gelip deneyimlerinizi aktarabileceğiniz, daha fazla konuşup paylaşabileceğiniz kısa oturumlar, 5 dakika konuşulmuş oturumları ve TATD Sağlıklı Yaşam Grubu'nun değerli katkılarıyla sağlıklı yaşam (wellness) etkinlikleri planlandı.

TATKON her yıl olduğu gibi bu yıl da sizlere, acil tıbbın en önemli ve güncel başlıklarıyla paneller, açığoturumlar, uzmanına danış oturumları sunuyor. Bunun dışında bu yıl

TATKON 2019 Genel Sekreteri
Nurettin Özgür DOĞAN

TATD TÜRKİYE ACIL TIP DERNEĞİ

15.

TÜRKİYE ACIL TIP KONGRESİ

21 - 24 Kasım 2019, Regnum Carya Belek, Antalya

TATKON2019

"Yalnız Değilsiniz"

TATKON 2019 Genel Sekreteri
Barış Murat AYYACI

kongremizin konseptine uygun şekilde; açılış oturumumuz "Sağlık, Şiddet ve Medya" üzerine olacak, bu açık oturuma Hürriyet gazetesinde uzun yıllardan beri sağlık muhabiri olarak görev yapan, şu an gazetenin Haber Araştırma Müdürlüğü görevini yürütmekte olan Mesude Erşan katılacak.. Tıp Eğitimi Paneli'nde uzmanlık ve uzmanlık sonrası tıp eğitiminin geleceğini konuşmak üzere, tıp eğitimi standartları ve akreditasyon konusunda Türkiye'deki en önemli isimlerden biri olan Prof. Dr. İskender Sayek bir konuşma yapacak.

Kongremizde bu yıl bilimsel programın tüm inceliklerinden, hangi oturumun nerede saat kaçta başlayacağından ve tüm sosyal etkinliklerden anında haberdar olabileceksiniz. Bunun için tek yapmanız gereken, IOS ve Android platformlarındaki MOBİL-ED uygulamasını telefonunuza indirmek.. MOBİL-ED'deki TATKON sekmesi aracılığıyla tüm programa

hakim olabileceksiniz, anlık bildirimleri telefonunuza alabilmek için, uygulama bildirimlerini açmayı unutmayınız.

TATKON 2019'un bu yılki yeniliklerinden biri de elektronik poster ekranları.. Elektronik posterler sayesinde, bildirimizi 600 kelimelik tam metin olarak yüklemeniz yeterli olacak. Bu şekilde poster dizayn etme, bastırma ve kongre salonlarına kadar posterleri taşıma derdinden de kurtulmuş olacaksınız. İlk 10 posterin poster değerlendirme kurulu önünde sunulacağını ve yazarların onamı dahilinde Anatolian Journal of Emergency Medicine dergisinde tam hallerinin basılacağını da hatırlatalım. Tüm posterlere göz atmak için poster değerlendirme ekranlarının önünde biraz zaman geçirmeniz yeterli olacak.. Benzer şekilde sözlü bildiri yarışmasında da dereceye giren ilk 10 sözlü bildiri jüri karşısında yeniden sunulacak ve oylanacak. Poster yarışması ve sözlü bildiri yarışmasında dereceye giren ilk 3 katılımcı gala gecesinde ödülleri alacak.

Bu yıl kongrenin en önemli oturumlarından biri de tamamıza uygun şekilde, genç yetenekleri arayan "Genç Yetenekler Oturumu".. Bu oturumda acil tıp asistanlık hayatının son 2 yılında ya da acil tıp uzmanlığının ilk 5 yılında olan, daha önce TATD kongrelerinin herhangi birinde sunum yapmamış olan ve iyi sunum yapacağına güvenen yetenekleri arıyoruz. Başvuruyla ilgili detaylara kongre web sitemizden erişmeniz mümkün..

Ne yazık ki bilimsel programdan artakalan yerlerde de katılımcılarımızın pek boş kalma şansı olmayacak :) Birer TATKON klasiği haline dönüşmüş olan Sonogames, çalışma grubu toplantıları, acil tıp yeterlilik sınavı, ilginç 5 dakika konuşulmuş konuları hemen hemen tüm gününüzü kapsayacak. TATD Sağlıklı Yaşam Grubu'nun hala hazırlamakta olduğu ve sizleri hareketlenmeye davet eden sürprizler ise merakla bekleniyor.. Kongre akşamlarındaki sosyal programda da Rule-out ve Altay bizlerle olacak.

Kısacası TATKON 2019; yalnız olmadığımızı, birlikte konuşup paylaşabildiğimizi hatırlatan bir kongre olacak.. Şimdiden yerinizi ayırtmayı unutmayın..

BİR DAĞCIL

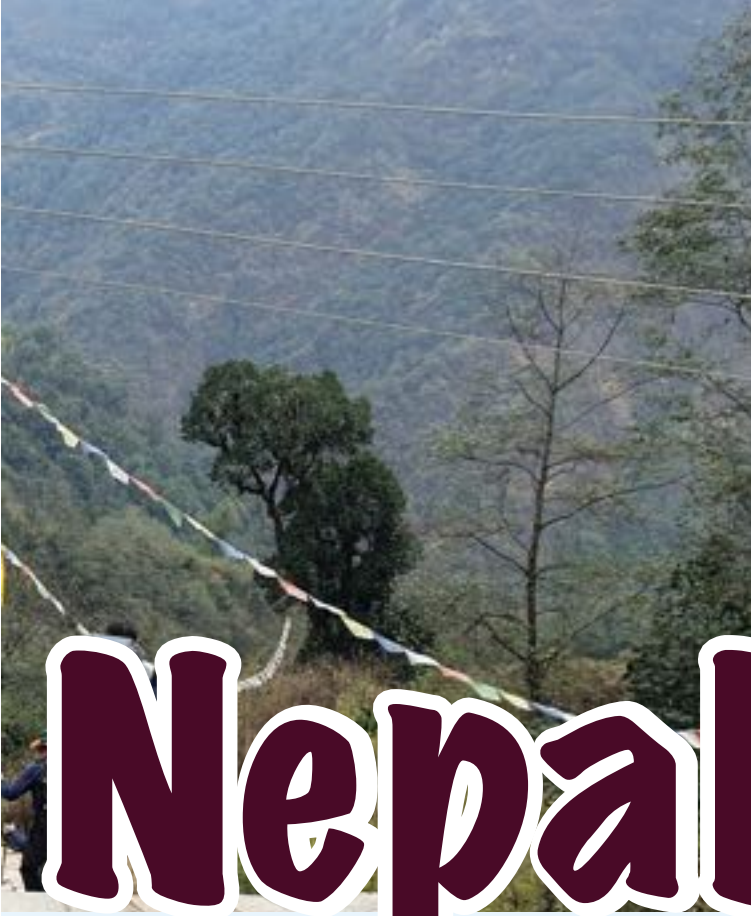
SAMET BAYRAM

Küçük yaşlarda, ailesinin etkisiyle gezme tutkunu olan, lise yıllarında neredeyse tüm Türkiye'yi gezmiş, 2010 yılında başladığı Celal Bayar

Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni, yeni yerler görebilmek uğruna yarıda bırakıp seyahate çıkan tam bir gezme bağımlısı. 2019 yılında katıldığı Ümraniye Acil Ailesi'nin en yeni fertlerinden biri olup, uzman olduğu gün; uzunca bir dünya turuna çıkmanın hayallerini kurmaktadır. Ansızın bir dağ başında veya göl kenarında hatta Alp Dağlarında çadırı ve kamp sandalyesiyle denk gelebileceğiniz hem maceraperest hem de acil-sever.

Çocuklukta izlediğimiz Everest konulu Hollywood filmlerinin etkisi miydi yoksa küçük yaşlarda aile etkisiyle başlayan kamp, dağ, doğa sever bir insan olmamanın etkisi miydi bilinmez ama Nepal'e gitmek uzun yıllar devam eden çok güzel bir hayaldi benim için. 2016 yılının sonlarında Tıp Fakültesi'nden yeni mezun olmuşken yaklaşık 50 günlük bir fırsatım olmuştu gezmek için, hızlıca karar verme aşamasından sonra kendimi Hindistan Ankara Konsoloslukunda vize başvurusunda bulunurken bulmuştum. Hedefim Nepal ve Kuzey- Kuzeybatı Hindistan'dı. Kathmandu'ya ayak bastığımda sanki ilk kez yurtdışına çıkmış kadar heyecanlıydım o görkemli Himalaya Dağlarını göreceğim için. Havaalanına iner inmez 25 USD karşılığında 15 gün geçerli Nepal turistik vizesini aldım. Planlı seyahatlere karşı bir insan olarak varmadan önce sadece 2 günlük Kathmandu'nun turistik mahallesini Thamel'de 2 gecelik hostel rezervasyonu yapmış, gezimin kalanı içinse ya nasip diyerek yola çıkmıştım. Gezilerimde amacım sadece turistik yerleri gezmek değil halkı tanıma, lokal insanlarla kaynaşmak olduğu için ilk günümü sokaklara ayırdım. Kilometrelerce yürüyüp lokal hayatı tanımaya çalıştım ve en önemlisi lokal yemekleri denemeye başladım. Dal bhat ve momo Nepal Mutfağının en güzel yemekleri olarak gözümü fethetmeye başardılar. Bir yandan Kathmandu'yu tanımaya çalışırken bir yandan gezimin kalan kısmını şekillendirmeye başladım, 12-13 günümü Nepal'e ayırmaya karar verdim ve ardından Hindistan'a doğru

Nepal

LİK ROTASI

hareket edecektim. Hostelde aynı odayı paylaştığım Malezyalı Yoong'la bir anda kendimizi Annapurna Base Camp trekking planları yaparken buldum. İkimizin de hayali Everest Base Camp'tı (EBC) ancak süremiz yeterli değildi. Karayoluyla ulaşılan son nokta olan Jiri bölgesinden EBC'ye ulaşma süresi yaklaşık 15 gün yürüme mesafesinden olduğundan bu seferlik hayallerimizi öteleyip Annapurna bölgesine gitmeye karar verdik. Annapurna Koruma Bölgesi Nepal'in hatta Himalaya Sıradağları'nın en fazla ziyaret edilen bölgesi, 7 den 70 e herkesin yürüyebileceği yüzlerce trekking rotalarını içerir. 20 günden fazla süren Annapurna circuit trekkingten tek günlük yapabilecek trekkinglere kadar onlarca seçenek mevcut bu bölgede. Nepal'in en güzel yanı bu trekking rotaları boyunca neredeyse her 5-10 km'de bir guesthouse denilen yerlerin olmasıdır. Trekking yapan insanlar geceleri konaklamayı buralarda yapabiliyor hiçbir lüks barındırmayan bu yerlerde geceliği 1-2 USD gibi bir fiyata bir yatak kiralayabiliyorsun. Bir yatak diyorum çünkü kocaman odalarda yanyana koyulmuş minimum 3-4 maksimum 10 yataktan birisi sana ait oluyor, sıcak duş almak istersen ortalama 0.5 USD gibi ayrıca bir para ödenmesi gerekiyor.

Kathmandu Thamel'den her gün sabah kalkan onlarca otobüsle turistler Pokhara'ya Nepal'in en büyük ikinci şehrine taşıyor. 200 km'lik yolu yaklaşık 7 saatte alan bu otobüslere 10 USD'ye alıyoruz biletlerimizi ve Pokhara'ya ulaşıyoruz. Pokhara'nın göl kenarı, turistik bölgesi, çok sayıda hostel, tırmanış malzemeleri satan dükkanlarıyla adete bir outdoor cenneti çünkü bulunduğumuz bölge dünyanın outdoor cenneti yapabileceğiniz sayısız aktivite mevcut. Pokhara'daki tek günümüzde şehri geziyoruz etrafı tanıyoruz göl kenarının keyfini sürüyoruz. Dağlarda enerjiye ihtiyacımız olacağı için fıstık ezmesi, ufak atıştırmalık çikolatalar alıyoruz. Bir dağcının hayat kurtaran malzemesidir fıstık ezmesi. İmmigration ofise uğrayıp Annapurna bölgesi için izin kağıtlarını alıyoruz. Nepal'de dağlara çıkmak isterseniz muhakkak immigration ofislere uğrayıp izin kağıtlarının alınması gerekiyor, çünkü dağlarda polis noktaları var ve belge kontrolleri yapılıyor. İzin belgeleri için yaklaşık 10 USD gibi bir ödeme yapıyoruz bir nevi ayakkabı parası gibi bir ödeme bu neyse ki Türkiye'den geldiğim için bu tarz paraları ödemeye alışkanım. Pokhara'da hostel de eşyalarımızın büyük kısmını bırakıyoruz çünkü bu kadar uzun mesafe yürüyüşlerinde bir süre sonra 100 gram bile insana fazla ağır gelmeye başlıyor. Yoong'un büyük sırt çantasına ikimizin fazlalık eşyalarını bırakıyoruz. Sonraki gün sabah erkenden uyanıp önce şehir içi minibüsüyle Pokhara'nın kuzeyine Pokhara Baglung otobüs durağına geliyoruz. Buradan bulduğumuz ilk otobüsle Naya Pul adlı ufak köye ulaşıyoruz ve ufak bir yürüyüşle Birethanti'ye ulaşıyoruz. Burası bölgenin trekking rotalarının başladığı ana köy sabahın erken saatlerinde belki yüzlerce dünyalı burada buluşuyor ve rotalarına başlıyor. Birethanti'nin rakımı 1100 metre ve hedefimiz olan Annapurna Base Camp 4130 metrede ve harita hesabına göre yaklaşık 40 km uzaklıkta, hızlı olmamız gerektiğinin farkındayız çünkü benim vizem ve Malezyalı yol arkadaşımın süresi fazla değil 8 gün içinde yukarı çıkıp inmeme gerekiyor ve ardından ikimizin de rotası Hindistan olacak. Birethanti'de ve Naya Pul'da çok sayıda rehber mevcut isterseniz günlük yaklaşık 10 USD öderseniz rehberle birlikte tırmanabilirsiniz yolları. Nepal'de porter denilen taşıyıcılar da mevcut. Porterlere günlük 10 USD civarı ödeme yaparsanız sizin için tüm yükünüzü taşıyorlar yol boyunca. Biz minimum bütçeyle yola çıktığımız için tüm yükümüzü Pokhara'da bırakmıştık ve bir outdoor dükkanından 2-3 USD gibi bir fiyata aldığımız ayrıntılı Annapurna haritasıyla başlıyoruz yürümeye yanımızda kimse olmadan. İlk gün hedefimiz Chhomrong hızlı yürümemiz gerektiğinin farkındayız çünkü yolumuz uzun. Birethanti'den başlayan yol toprak tek arabalık yol bu yüzden yolun ilk kilometreleri oldukça kolay hızlıca yürüyoruz. Yolda kaybolmak gerçekten zor o kadar fazla yürüyen insan var ki inen insanlara sorarak yolunuzu çok rahat bulabilirsiniz. Neredeyse tüm patikaları ayrıntılı bir şekilde gösteren maps me uygulaması da yolda en yakın yol arkadaşımız olarak yer alıyor. Hızlıca yürürken yolda önümüze ufak ufak köyler gelmeye başlıyor bu köylerde guesthouse'lar mevcut aynı zamanda yemek, atıştırmalıklar ve gerekli bir takım malzemeleri satıyorlar.

İlk ulaştığımız büyük köy Syauli Bajar bu köyden sonra araba genişliğindeki yol Ghandruk'a doğru yukarı tırmanırken bizse patikadan yolumuza devam ediyoruz. Patikadan önce Kyumi, ardından Himelpani yönünde ilerliyoruz. Yolda olabildiğince disiplinli yürümeye çalışıyoruz verdiğimiz ufak molalarda manzaraların keyfini sürüyoruz, olabildiğince ayaklarımızı dinlendirmeye çalışıyoruz, bu tarz uzun rotalar arazi sandaleti olmadan yürünmez ufak bir hatırlatma yapayım. Himelpani'den sonra yol bir anda dikleşmeye başlıyor nehri sağ yanımızda bırakıp vadide yükselmeye başlıyoruz ve manzaralar mükemmelleşmeye başlıyor. Vadinin tabanında akan kocaman bir nehir iki tarafı yeşillikli vadi ve önümüzde uzaklarda bize selam verircesine duran Annapurna South zirvesi. Gün batımına yaklaşırken ilk gün konaklama yerimiz olan Chomrong'a varıyoruz rakımımız yaklaşık 2200 metre, sabahın çok erken saatlerinde Pokhara'dan başlayan yolculuğumuz tek adım yürümeye mecalimiz kalmamış vaziyette sonlanıyor. Chomrong Annapurna bölgesinin en büyük köylerinden birisi Annapurna South zirvesinin çok açık bir şekilde görüldüğü için muhakkak bir gece konaklaması yapılması gereken bir yer, muhakkak diyorum çünkü Himalayalar çok özel bir doğa mucizesine şahit oluyor havanın açık olduğu her gün. Güneşin doğumuyla birlikte 8000 metredeki buzlar önce kıpkırmızı renge bürünüyor ardından parlak bir altın edasıyla sapsarı renge bürünüyor. İşte bu renk cümbüşünü en rahat, en yakından ve en açıkça izleyebileceğin yer Chomrong bu yüzden bu trekkingte herkes en az bir gecesini burada kalmaya ayırmalı ve sabah erkenden kalkıp bu muhteşem doğa olayına şahit olmalı. Chomrong'a varışta güzel bir terası olan bir guesthouse seçiyoruz ve yaklaşık geceliği 1.5 USD kadar para ödüyoruz 6 kişilik odada tek yatak için. Tüm yol boyunca olan bu guesthouselar minimal eşya ile düzenlenmiş zaten Nepal'in ekonomik durumunu ve fiyatları da düşününce hiç şaşırtmıyor. Hava kararmaya yakın gruplar halinde trekkingciler guesthouselara gelmeye başlıyor. Biz de hava kararana kadar manzaranın keyfini sürüyoruz. Hava kararmasıyla birlikte büyükçe bir oturma odasına geçiyoruz burada herkes yemeklerini sipariş ediyor ve hep birlikte yeniliyor. Nepal'deki favori yemeğim Dal Bhat yiyorum, Nepal nüfusunun yaklaşık %80'i Hindu olduğu için herkes vejetaryan olarak besleniyor. Dal bhat haşlanmış pirinç ile birlikte servis edilen genelde bol köri ve acı sosları kullanmış sebze yemeklerinden oluşuyor, sebze yemeklerinden diyorum çünkü yediğimiz her Dal Bhatta pirincin yanında sunulan sebze yemeği farklılık gösteriyordu. Dal bhat fiyatları ortalama 2-3 USD arasında ama bu yemeğin bana göre en güzel olayı free refill olayı olmasıdır, nereye giderseniz gidin buna Annapurna'da 4100 metrede dahil Kathmandu'nun merkezi de dahil eğer tekrar tabağının doldurulmasını isterseniz hiçbir ücret ödmeden tabağınız tekrar tekrar dolduruluyor, tabi bizim gibi bütün gün durmadan kilometrelerce yol yürüyen insanlar için çok güzel bir olay. Yemeğimizin ardından masala çayımızı yudumluyoruz herhalde bu bölgenin en güzel şeylerinden biridir masala çayı. Bütün gün yürümüş bedenlerimiz yemeğin ardından dayanamıyor ve hemen odamıza geçip uyuyoruz.

Sabah o kadar erken uyanıyoruz ki daha her yer karanlık, insanlar bizden önce uyanmışlar kahvaltısını yapıyorlar biz de hızlıca hazırlanıp kaldığımız yerin terasına güzelce kuruluyoruz gündeğumunun buzullarda yarattığı cümbüşü seyredebilmek için. Önce etraf hafiften beyazlamaya başlıyor sonra doğan ilk güneş huzmeleriyle Annapurna South'un zirvesindeki buzullar önce kıpkızıl renge bürünüyor güneş yükseldikçe yukarı doğru buzullar önce hafif turunculaşıyor ardından sapsarı bir renge dönüyor yaklaşık 10 dakikalık bu renk cümbüşünü hep birlikte pür dikkat seyrederiz. Buzulların normal rengi almasıyla beraber gruplar bir bir yürüyüşe başlıyor, o saatte Chomrong köyünde yukarı yönlü veya aşağı yönlü ayrılan o kadar çok grup var ki insanlar arı kovanından çıkar gibi yürümeye başlıyorlar. Biz de düşüyoruz yollara sallana sallana önce köyden aşağıya yüzlerce merdiven iniyoruz ve yavaşça ardımızdaki bırakıyoruz köyü. Chomrong bu güzergahtaki son büyük köy bundan sonra 5-6 kilometrede bir sadece guesthouseların olduğu ufak yerleşim yerleri mevcut. Ufak molalarla hızlı hızlı yolumuza

devam ederken arada verdiğimiz ufak molalarda bizim gibi yürüyen insanlarla sohbet ediyoruz. Patika o kadar kalabalık ki hiç tahmin edemezsiniz hele ki yüksek sezonda gittiyseniz. Yaklaşık 2 saatlik önce iniş ardından dik bir çıkışın ardından Sinuwa 'ya varıyoruz buradan sonra artık Annapurna 'ya doğru giden tek vadinin içindeyiz, artık patika daha zorlu, vadi daha dar ve ağaçsız ama o uzaklarda olan heybetli dağlar şimdilerde daha bir heybetli görünüyorlar. Bizi zorlayan bir gerçek daha var ki artık oksijen almakta zorlanmaya başlıyoruz, nefeslerimiz artık daha hızlı. 2500 metreyi geçtiğimiz bu yüksekliklerde ara ara aklıma geliyor yüksek irtifa hastalığına yakalanır mıyız sorusu ama hızlıca bunu zihnimin içinde gelen yere doğru gönderiyorum.

Sinuwa'dan sonra vadinin içinde hızlıca tekrar bir inişe geçiyoruz ve bir anda Bamboo denilen bölgede kendimizi ufak bodur ağaçlardan oluşan ormanın içinde buluyoruz, ormanı terk ettiğimizde artık bugünkü yolumuzun son kısmına doğru varmış oluyoruz, ormanın bitiminde Dobhan'da ufak bir mola verip son durağımız olan

Himalaya 'ya doğru yürüyoruz. Sinuwa, Bamboo, Dobhan, Himalaya buralarda artık sadece 2-3 adet guesthouse var, o büyük köyler artık vadinin çok aşağılarında kaldılar, güne başlarken normal planımız Dobhan'da kalmaktı ancak öğlen biraz erken varınca yola devam ettik işte buralarda yaklaşık 2700 metrelerde çok şiddetli bir baş ağrısı başladı bende ve günler sonra tekrar 2000 metrelerin altına inmeden geçmedi bu baş ağrısı. Baş ağrısı ile beraber artık nefes alırken o nefesin yetmediği hissini, boğuluyormuşçasına olma durumunu anladım artık dispneik hastalarının halinden daha iyi anlar haldeydim. Himalaya daha ufak bir köy 3 adet guesthouse var ve daha ufaklar. Kalabilecek insan sayısı kısıtlı kapasitede. İnsanlar belli bir yükseklikten sonra öğleden sonra yürüyüşü bırakıyorlar buldukları yere yerleşiyorlar çünkü gittiğiniz yerde yer kalmamış olursa en az bir 6-7 km daha yürümek zorunda kalabilirsiniz hatta orada da açıkta kalabilirsiniz. Himalaya'da da gecemiz aynı şekilde geçiyor erkenden yemeğimizi yiyip zaten bütün gün yürümüş olmanın verdiği yorgunlukla erkenden uyuyoruz. Annapurna Base Camp'a varacağımız son güne ikimiz de deli gibi bir baş ağrısıyla uyanıyoruz ve kaldığımız yerin çalışanları elimize koca bir sarımsak tutuşturuyor. Nepalliler akut dağ hastalığı profilaksisinde avuç avuç sarımsak yiyorlarmış biz de bir elimizde sarımsak başlıyoruz tırmanmaya artık 3000 metrelerdeyiz ve arazi şartları daha zorlaşmaya başlıyor yolun bazı bölümlerinde derelerden geçmek zorundayız bazı yerlerde de ellerimizden destek alarak tırmanıyoruz. 3300 metrelerde önümüze Deurali geliyor herhalde bu rotada en çok hoşumuza giden yer olabilir. Sağ yanında Machapuchare Dağı arkasında Annapurna'ya doğru giden vadi. Ufak molalarla yolumuza devam ediyoruz ancak artık eskisi kadar hızlı değiliz hafif nefes darlığıyla yavaş ama emin adımlarla hedefe doğru ilerliyoruz.

Deurali'den yaklaşık 3 saatte yürüyerek Machapuchare Base Camp'a varıyoruz artık sağımızda tüm görkemiyle yükselen Machapuchare dağı 6993 metre olarak duruyor. MBC'de masala çayımızı yudumluyoruz artık ABC'ye varmamıza sadece 2 saatlik yürüme mesafesi kaldı. MBC'den ABC'ye doğru çıkan yürüyüş patikası sislerin içinde kayboluyor ve biz de başlıyoruz yavaş yavaş sislerin içinde yükselmeye. Yürüyüşe başlarken şort tişört olan bizler artık montla yürüyoruz. Oksijen saturasyonumuz o kadar düşüyor ki sarhoş gibiyiz adeta zorlana zorlana yürümeye çalışıyoruz ve yolda eskisi kadar kalabalık yürüyüş gruplarının, insanların sayısı azaldı uçan kuşlar bile yok artık çünkü 4000 metrelerdeyiz. Ve mutlu son sislerin arasında bir anda NAMASTE AMAZİNG ANNAPURNA BASE CAMP HEARTLY tabelası karşımıza çıkıyor artık 4130 metredeyiz ancak hem yorgunluktan hem de sislerden nasıl bir yerde olduğumuzu anlayamıyoruz. Doğruca base campta olan 3 tane guesthousedan birine giderek yerleşiyoruz yemeğimizi yedikten sonra ufak bir şekerleme yapıyoruz ardından Malezyalı yol arkadaşım beni uyandırıyor hava açıldığı için, neredeyse gece karanlığı çökmek üzereyken sisler kaybolmuş. Artık bir çemberin ortasındayız adeta

bir tarafta Annapurna South bir tarafta Annapurna I bir tarafta Gangapurna bir tarafta Machapuchare. Her biri binlerce metre. Hava kararana kadar bu manzarayı izliyoruz ancak hava o kadar soğuk ki 30 derecelerde başladığımız yolculukta artık neredeyse sıfırın altını görmeye başladık uzun süre dışarıda kalamadan odaya geçip uykuya dalıyoruz. Sabah hava karanlığında erkenden uyanıyoruz base camp'ta olan herkes de bizim gibi ayakta Chomrong'ta izlediğimiz buzulların renk cümbüşünü bu sefer daha yakından daha özel bir şekilde izleyeceğiz. Hava sıcaklığı geçen gecenin etkisiyle – derecelerde olsada soğuktan dolsak da gün doğumunu izlemeye çıkıyoruz önce etraf beyazlaşıyor içinde bulunduğumuz heybetli dağ çemberini hissetmeye başlıyoruz öyle bir yerdeyiz ki sanki dağların zirveleri konuşuyor ve biz bunu hissediyoruz, üzerimize üzerimize adeta fısıldıyorlar. Buzullar üzerindeki renk dansına bu sefer daha yakınız daha net izliyoruz. Dakikalarca oturuyorum sadece dağların üzerimize yıkılacakmış hissini yenmeye çalışıyorum. Baş ağrım artık dayanılmayacak seviyelerde olsa da keyfimi sürmeye devam ediyorum. Fotoğraflar çekiliyor, dağlar uzun uzun seyrediliyor.

Base camp'ta geçen birkaç saatin ardından inişe başlıyoruz. İnişimiz çıkışa göre çok hızlı. Geçtiğimiz bölgeleri bir bir iniyoruz ve ilk günün akşamına doğru Dobhan'a varıyoruz bir Nepal klasiği dal bhat yemeğinin ardından uyuyoruz ve sabah gün doğmadan uyanıp ilk ışıklarla yola devam ediyoruz. İnişimizin ikinci gününde 2000 metrelere ininceye kadar baş ağrım geçmiyor yaklaşık 4 gün boyunca baş ağrısıyla yoluma devam etmiş oluyorum. Kıyısından da olsa yüksek irtifa hastalığının tadına bakmış oluyorum. İnişimizin üçüncü gününde aslında başlangıç noktasına dönebilecekken ülkeden çıkış süremizi göz önüne alarak Syauli Bajjar'da kalıyoruz ve sabah erkenden uyanıp hızlıca başlangıç noktamız Naya Pul'a varıp bulduğumuz ilk otobüsle Pokhara'ya varıyoruz ve çıkmadan önce eşyalarımızı bıraktığımız

hostele dönüyoruz. Günlerdir doğru düzgün sıcak duş alamamış bizler önce güzel bir duş ardından bolca bir yemek yiyip güzelece dinleniyoruz. Bir sonraki gün sabah erkenden uyanıp Malezyalı arkadaşım Yoong ile vedalaşıyorum ben Hindistan Varanisi'ye doğru yola çıkarken o ile Hindistan'ın bambaşka bir bölgesine doğru yola çıkıyor.

Bu seyahatim benim için çok değerliydi çünkü bir hayalimin peşinden dilini dinini bilmediğim bir ülkeye gidip birçok anlamda bilgi kattım kendime. Güzel olan başka noktaysa Nepal insanıyla iletişimin bu kadar kolay ve samimi olmasıydı. Namaste tek kelime, herkesle iletişimi sağlayan ve selam anlamına geliyor. Bu kadar turist sever bir ülkede lokal insanlara da saygı duymak zorunda olduğumuzu unutmamalıyız çünkü bizim gibi yüzlerce turistin yürüdüğü bu patikalarda Nepalliler kendi evlerine, kendi işlerine ulaşmak için yürüyorlar. Bizim keyif için yürüdüğümüz o yollarda emeklerini taşıyan, para uğruna yürüyen yüzlerce insan mevcut ve sadece namaste diyerek iletişimi kurabilirsiniz. Hatta bu patikalarda o kadar çok çocuğa denk geldik ki maalesef her köyde okul olmadığı için okulun olduğu köye yürümek zorunda kalıyorlar. Bu çocuklar eskilerin Türkiye'sinde ki gibi siyah okul üniformalarıyla koştura koştura yürüyorlar bu yolları ve gördükleri tüm turistlerle iletişim kurmaya çalışıyorlar çat pat bildikleri İngilizceleriyle. Patikalarda yürürken bir anda etrafınızda size hello hello diye bağırarak çoklat diye çikolata isteyen Nepalli çocuklarla çevrilebilir. Nepal'i çok sevdim çünkü insanları yardımsever güler yüzlü dağlarda yaşayan 70 yaşındaki amcam teyzem bile çat pat İngilizce öğrenmiş turistlerle iletişim kurmaya çalışıyor o yüzlerindeki gülümsemeler eksilmeden. Güneydoğu Asya insanının sıcaklığını daha önce tatmış bir insan olarak Nepal insanının sıcaklığı yardımseverliği turist severliği gönlümü sonuna kadar fethetti.

Kısa bilgiler vermeye gelirsek. Herhalde en büyük sorudur hangi aylarda gitmek? En kalabalık aylar ve en güzel aylar Ekim Kasım'dır. Aralık, Ocak ve Şubat'ta hava biraz soğuk olabilir bizim gibi Annapurna Base Camp'ta eksi dereceler görebilirsiniz. Bu aylarda hava soğuk olsa da bulutlu değildir güzel manzaraları izleme fırsatına erişirsiniz. Mart ve Nisan'da da güzeldir ancak ara ara bulutlu olabilir. Nisan sonrası Eylül ortasına kadar her an muson yağmurlarına yakalanabilirsiniz ve havalar bulutlu olduğu için bizim kadar güzel manzaraları izlemeye bilirsiniz. Giderken yanımda hangi eşyalar götürmeyelim? Bu doğaya çıkan her an insan için önemli sorudur ancak bu kadar uzun mesafeler yürüyen bir insan için önemli olan minimum ağırlıktır. Birkaç adet tişört şort ve yükseldikçe giyilebilecek uzun kıyafetler önemlidir. Güzel bir arazi sandaleti bizim için olmazsa olmazdır ve yanında güzel bir arazi ayakkabı şarttır. Az ağırlık bol keyif mottomuz olsun.

Nerelerde kalmalıyım bu soruyu sormanıza hiç gerek yok defalarca anlattığım şekilde evet konfor beklemeyin dağlarda sürekli karşınıza çıkan guesthouse'lar mevcut, ben yanımda çadır taşıyım dersiniz çadırı kurabileceğiniz milyon tane yer mevcut istediğiniz yere kurun gördüğüm kadarıyla Nepal güvenli bir ülkedir. Guesthouse'lar genelde sadece 1-2 USD ben 2 dolardan fazla ödediğimi hatırlamıyorum. Hatta Kathmandu'da şehrin merkezinde kaldığım hostele bile 2 dolar ödemiştik. Genel olarak yükseltilen yerlere kalacak yerlerin fiyatları düşerken, en ucuza kaldığımız yer ABC olup sadece 1 USD ödemiştik, sunduğu hizmet de azalıyor, kolay değil tabi bazı şeyleri 4000 metreye taşıyabilmek. Yükseltilen yerlerde kalacak yerde belki kalabalık sezonlarda problem olabilecek bir durum. Genel olarak elektrik prizlerinde de büyük problem var neredeyse her yerde farklı prizler mevcut bu yüzden çoklu priz dönüştürücüyle yola çıkmak unutulmamalıdır. Yemek konusunda ise hiç sıkıntı yaşamadım. Dal Bhat ve momo benim için vazgeçilmez ikili oldu her zaman. Momo bizim mantının büyüğü gibi hem haşlanmış hem kızartılmış olarak satılıyor iki şekilde de çok lezzetli bol bol yiyebilirsiniz. Dağlarda yükseldikçe yemek fiyatları da yükseliyor ABC de yediğim dal bhata ki en fazla ödediğim parayı 3 USD civarında bir para ödemiştik şehirlerde 1 USD'ye karnınızı doyurabilirsiniz bu açıdan Nepal çok ekonomik bir ülke. Dağlarda Avrupalı yemekler de bulabilmek mümkün. Pizza, hamburger, makarna ancak bunların fiyatları lokal yemeklerin yanında çok yüksek, bu kadar uzaklardayken insan neden bunları yemek istesin ki?

Ben yapabilir miyim? Bu da önemli bir soru ama yolun başında Fransız görünüşe göre 50-60'lı yaşlarda bir grupla tanıştım hedefleri kararlılıkla Annapurna Base Camp'tı, bu yaştaki insanlar yapabiliyorsa siz neden yapamayasınız? Çünkü teknik bilgi gerektiren yerler değil patikalarda zaman zaman dikleşip zorlaşsa da herkes yavaş veya hızlı bir şekilde yürüyebilir.

Unutmadan yollarda gördüğünüz herkese Namaste deyip selamlayın ve gülümseyin çünkü siz bunu yapmasanız bile Nepalliler size yapacaktır.

Günün birinde Everest Base Camp'ı görebilmek dileğiyle ...

ÇOCUKLAR, GELECEĞİN AÇIL SAĞLIK HİZMETLERİNİ RESMETTİ.

**TATD 2019
Ulusal Resim
Yarışması
Sonuçlandı**

23 Nisan Çocuk Şenlikleri kapsamında alınarak gelenekselleştirilen "TATD Ulusal Resim Yarışması" sonuçları 23 Nisan 2019 tarihinde açıklandı. 5-8 ve 9-14 yaş grubu kategorilerindeki resimlerin değerlendirildiği yarışmada; 9-14 yaş grubuna ait 2 resmin sahiplerinin, eşdeğer başarıda kabul edildikleri görüldü.

Resim yarışması organizasyonu yürüten ve aynı zamanda 13. TATD Yönetim Kurulu üyesi Doç. Dr. Serkan Emre Eroğlu, "Sayın Yönetim Kurulu Başkanımız Prof. Dr. Ersin Aksay, yönetim kurulumuz ve derneğimizde aktif rol alan pek çok arkadaşımız; geleceğimizi inşa edecek olan bugünün çocukları yarının büyüklerinin fikirlerinin ne denli önemli olduğunu farkında olarak bu ve bunun gibi pek çok projeye destek olma amaçlıdır. Ulusal Resim Yarışmamız ile de; çocuklarımızın, bizlerin de olduğu Acil sağlık çalışanları ile olan tanışıklığı çok daha erken yaşlarda başlatılırken, 'Gelecekte Nasıl Bir Acil Servis ve Ne Gibi Uygulamalarla Karşılaşabileceklerini', ve yine 'Gelecekteki Acil Müdahale Teknolojileri ve Hizmet Sunumuna' ait hayallerini/düşüncelerini bizzat onların gözü ile görmüş oluyoruz" dedi.

Jüri üyeleri arasında Türkiye Acil Tıp Derneği yönetim kurulu üyesi Doç. Dr. Serkan Emre Eroğlu, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü öğretim üyeleri Dr. Öğretim Üyesi Mürteza FİDAN ve Dr. Öğretim Üyesi Zafer MINTAŞ' ın yer aldığı yarışmanın kazananları iki farklı kategoriden üç öğrenci oldu. Yapılan duyuruya göre, 5-8 Yaş Grubu Başarı Ödülü hak kazananı, İzmir-Şehit Polis Fethi Sekin İlköğretim okulu öğrencisi Eylül ÇELİKKIRAN olurken, 9-14 Yaş Grubu Başarı Ödülü hak kazananları, Samsun Doğa Koleji öğrencisi Şiir Şükran Dinar ve Samsun Ezgilibiler İlköğretim okulu öğrencisi Mira KAHVECİOĞLU oldu.

Eylül Çelikkıran için düzenlenen törende Prof. Dr. Ersin Aksay, Mira Kahvecioğlu için düzenlenen Prof. Dr. Ahmet Baydın, Şiir Şükran Dinar için düzenlenen ise Doç. Dr. Murat Yücel'in görev aldı.

Türkiye Acil Tıp Derneği tarafından ödüllendirilen öğrencilere, Fujifilm Dış Tic. A.Ş tarafından da Instax mini 9 model Fotoğraf Makinası ve setleri de hediye edildi.

Mira Kahvecioğlu

Eylül Çelikkıran

Şiir Şükran Dinar

Onur Üstünbaş

Bafra'da doğdu, Harput'ta büyüdü. Karadenizden Mezopotamya'ya uzanan yolculuğuna Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi ile sıcak denizlerde devam etti. "Bir Tutam Trakya" diyerek Edirne'de ilk mesleki yıllarını geçirip yiğidin harman olduğu Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde acil tıp uzmanlık öğrenimine devam ediyor. "Yürüyen herkes dans edebilir" hayat felsefesini benimserken, yemeğin acılarına, müziğin blues olanına, acilin kırmızısına, dansın bachatasına aşıktr. Çok gezdik hadi yüzelim dercesine dalgıçlık sertifikası alıp, stres kelimesine suda çift salto atarak karşılık verecek kadar enerjiktir.

Sorduk, öğrendik, iletiyoruz...

"BİLİMİN IŞIĞINDA"

Türkiye Acil Tıp Derneği'nin son döneme damga vuran projelerinden olan ve Bilim İlaç A.Ş.'nin koşulsuz desteği ile ilerleyen "Bilimin Işığında" projesinde, geline aşama ve bu proje kapsamından yararlanan acil tıp hekimlerinin yaşamış olduğu tecrübelerin merak edildiğine dair pek çok mesajın "Bülten" ekibine iletilmesi nedeni ile; yayın içeriğine "konuya ait röportajı" almamız kaçınılmazdı.

Kısaca hatırlatmak gerekirse, bu proje ile; ülkemizde acil tıp uzmanlık eğitimi alan asistan ve genç acil tıp uzmanları Amerika Birleşik Devletleri'nde 1 ay süreyle gözlemci statüsünde eğitim almaları için gönderilmekte. Proje, pek çok hekim arkadaşımıza çok cazip gelmiş olacak ki, Amerika'ya gitmeye hak kazanmış ve eğitimi başarıyla tamamlamış bulunan meslektaşlarımızın geçirdiği zaman dilimleri, projeye ilgi duyan pek çok hekim tarafından merak edilmekte...

İşte bu merakı dindirmek adına "Bülten" ekibi olarak yaptığımız röportaj teklifimizi kabul ettikleri için, sayın Ceral Efe ARACI, sayın Deniz ALDEMİR ve sayın Sevilay ÜNVER'e çok teşekkür ederiz.

Onur Üstünbaş – Serkan Emre Eroğlu

Ceral Efe Aracı (CEA), Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinden 2014 yılında mezun olup Manisa Devlet Hastanesinde yaptığı zorunlu hizmeti takiben Akdeniz Üniversitesi Acil Tıp bölümünü kazandı. Halen, Akdeniz Üniversitesi'nde bulunmakta olup uzmanlık öğreniminin son senesindedir.

Deniz Aldemir (DA), Hacettepe Üniversitesi Acil Tıp Anabilim Dalı'nda ihtisasını tamamlamış ve zorunlu hizmetini de Gümüşhane'de yapmıştır. 5 senedir Beykoz Devlet hastanesinde Acil Tıp uzmanı olarak görev yapmakta ve son 4 yıldır da Acil sorumlusu olarak hizmet vermektedir.

Sevilay Ünver (SÜ), Uzmanlık eğitimini Marmara Üniversitesi, Acil Tıp Anabilim Dalı'ndan aldı. Yaklaşık 9 yıldır Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesinde acil uzmanı olarak görev yapmakta ve son 5 yıldır da Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Acil servis sorumlusu olarak çalışmaktadır.

Bülten; Öncelikle bizleri kırmayıp, röportaj teklifimizi kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz. . .

Acil tıp eğitimi alan asistan ve genç acil tıp uzmanlarını başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere acil tıp hizmetlerinin gelişmiş olduğu Avrupa ülkelerine 1 ay süreyle gözlemci statüsünde eğitim almaları için gönderdiği "Bilimin ışığında projesi" içinde yer aldığınızı görüyoruz. Bu projeden nasıl haberdar olmuştunuz ve başvuru öncesi beklenti ve hedefleriniz neler idi?

DA: 2017 yılı Kasım ayındaki 13. TATKON/ACEM2017 kongresinde stantları gezerken, bir arkadaşım sayesinde bu projeye denk geldim. Bana anlattı, kuraya katıldım, ve şansına da çıktık. Açıkçası, Amerika'daki acil tıp bizim ülkemizden çok önce kurulduğundan, oradaki sistemi merak ediyordum. Bu, ülkemizdeki ile karşılaştırma açısından güzel bir fırsat olacaktı. Kendi sistemimiz ile olan eksikleri ya da fazlalıkları hakkında bilgi almak önemli idi.

CEA: Benzer şekilde ben de, aynı kongrede stantları gezerken bu proje ile tanıştım. Kuraya katılmış olsam da, kazanabileceğime ihtimal vermiyordum ☺. Ülkemiz kendini acil tıp anlamında yurt dışında başarıyla temsil ediyor belki ama, bir hekimin vizyonu açısından; yurt dışını görmesi ve yurt dışında çalışması önemli bir durum bence. Ülke ayırt etmeksizin farklı sistemleri görmenin önemli olduğunu düşünüyorum, hatta daha önce de Meksika'da çalışmıştım. Amerika'nın, acil tıp açısından bir amiral gemisi olduğunu düşünürsek ve ülkemizdeki sistemin kurulmasında da öncülük ettiğini düşünürsek. Kendi branşımızda Amerika'da bir ay eğitim görmek güzel bir fırsat olacaktı. Bunu değerlendirmek istedim ve başvurdum. . . ☺ Sonuçta, güzel ve büyük bir sürpriz oldu. . .

SÜ: Hem derneğimizin çeşitli kanalları vasıtasıyla, hem de bilim ilaç vasıtasıyla haberdar oldum. Amerika'da hasta hekim ilişkilerini incelemek ve oradaki meslektaşlarımızın çalışma sistemini ve yine oradaki Acil servis yönetim organizasyon şemasını görmek benim için önemli idi.

Bülten; Başvurunuzun kabul edildiğini öğrendiğinizde neler hissettiniz? Yaşadığınız heyecanı, bizimle paylaşır mısınız?

DA: Kuraya katılmamı sağlayan ve Bilim ilaçta çalışmakta olan arkadaş, elinde bir burs formu ile geldi. . . Ben, burs başvurusunu yaptığımı dahi unutmuşum ☺. . . Gelen arkadaş: "1. Yedeksiniz ve başvuruda asıl seçilen 2 arkadaş ailevi nedenlerden ötürü gidemeyeceği için siz hak ettiniz. Sizin katılmanızı istiyoruz" dedi. . . Çok güzel bir andı... Çok heyecanlandım ve mutlu oldum.

CEA: Ben galiba en şanslı tayfadanım ☺. . . İlk kurada çıktık, ekrana yansıldı. O an, oldukça heyecanlandım tabii çok olmuştum.

SÜ: Çok heyecanlandım ve iptal olması veya herhangi bir sorun yaşar mıyım diye düşündüm. Vize işlemleri beni bekliyordu. Ama Amerika'ya gidecek olma heyecanı çok güzeldi. İlk defa Amerika'ya gidecek ve 1 ay orada kalacaktım. Hem oradaki sağlık sistemini göreceğim ve hem de oradaki yaşam nasıl bunu görecektim. Hatta ilerde, orada yaşamak ister miyim sorusunun cevabını alacaktım.

Bülten; Yolculuk öncesi nasıl bir hazırlık sürecine girdiğinizi öğrenebilir miyiz?

CEA: Öncelikle, maliyet açısından bir hazırlık süreci oldu. Bunun yanı sıra, vize başvuruları açısından TATD'nin büyük katkıları oldu. Öyle ki, vize başvurusunda arkanızda bir güç var mı dediklerinde doktor olduğumuzu ve Türkiye'nin en büyük derneği Türkiye Acil Tıp Derneği'ni söylediğimizde, kapılar ardına kadar açıldı ve tahmin ettiğimizden çok daha kolay bir şekilde oldu.

DA: En heyecanlı kısım, Amerikan elçiliğindeki süreçti. Öncelikle, Murat (Çetin) beyin çok desteği oldu. Sevgili Efe'nin teşekkürlerine ben de katılıyorum. Bilim ilaç ve Türkiye Acil Tıp Derneğinin büyük katkıları oldu. Çantama koyduğum en heyecanlı şey boş çantaydı, doldurup getirecek olduğum çanta idi. . . ☺

SÜ: Amerika vizesi biraz sıkıntılı geçti açıkçası. Hem vize randevusu çok ileri bir tarihte idi, hem de gittiğinizde çok fazla madde cevaplıyorsunuz. . . Başvuruyu, kendim ve de ailem için yaptığımdan da süreç biraz daha uzamış olabilir tabii. Hastaneden izin alma sürecini, ücretsiz yıllık izin olarak hallederken, ailemin de yanımda olacak olması sebebiyle gideceğim hastane ile olan yazışmalarımı takiben oradan ev ayarladım. Ve elbette, gideceğim merkezdeki koordinatörün de Türk asıllı olduğunu öğrendiğimden ve geleneklerimizdeki gibi lokum da dahil çantama küçük hediyeler ☺ olarak hazırlığımı tamamladım. . .

Bülten; Heyecanlı bir uçak yolculuğu olduğuna eminiz. Peki, ilk indüğünüzde nasıl bir karşılanma oldu?

DA: Uçağa binmemize 1 saat kala kalacağımız yer net değildi. Kiralanan evin sahibi, konutu başka birine kiraladığı için başka bir yer ayarlandı. Yeni evi, indüğümüzde öğrenmiş olduk. Biraz sıkıntı yaşadık doğrusu. İnce, kontrollerden geçtik ama engel söz konusu değildi. Görev yerimiz New York'daki Downstate Hospital ve King's Country Hospital idi. King's Country, devlet hastanesi modunda iken, Downstate ise üniversite hastanesi modundaydı. İkisinde de çalıştık. . .

CEA: Deniz hoca ile beraber gittik. Orada bulunan diğer arkadaşımız olan Dr. Büşra hanımın yardımı da oldu. İki klinik yan yanaydı ve ikisinde de çalışma fırsatı bulduk. İki farklı sistemi de görme şansımız oldu.

SÜ: Arkadaşların tersine, konaklayacağım yer belli olduğu için nispeten rahattım. İndikten sonra, 40 dakikalık bir taksi yolculuğu ile kalacağım eve ulaştım. Gideceklere tavsiyem, iniş saatini "akşam

üzeri" olacak şekilde ayarlamaları.

Bülten; Bize hastanedeki ilk gününüz hakkında paylaşımlarda bulunabilir misiniz?

CEA: Kendimizi tanıttık ve oradaki eğitim sorumlusunu bulduk. Projeden haberdar oldukları için kolay adapte olduk. Çalışma saatleri ve günleri konuşuldu. Vizitlerine, ultrasonografi ve de diğer eğitim programlarına katıldık.

SÜ: Brooklyn'de Mayor Maides hastanesinde görev aldım. Çok heyecanlıydım. Eğitim ve araştırma hastanesi statüsündeydi. İletişimde olduğum koordinatör karşıladı. Acil servisin klinik şefi ile tanıştırdı. Başlangıçta ilgili kayıt işlemine yönlendirildim ve kartımı alarak başladım. Kendi eğitim programlarına dahil ettiler. Mesai saatlerinde zorlamıyorlardı, isterseniz nöbete de kalabiliyordunuz. Genel olarak gözlemci statüsünde tamamladım. . .

Bülten; Artık, sistemlerimize, farklılıklarımıza giriş yapabiliriz sanırım. ☺ Bulduğunuz acil servisin işleyişi hakkında bilgi verir misiniz?

DA: Elbette. . . Öncelikle şunu söyleyebilirim. Bizim hastanelerimizdeki gibi bir kalabalık söz konusu değildi. Ambulansın girişi farklı ve kesinlikle ayaktan hasta/hasta yakını giremezdi. Hatta, yanlışlıkla oradan girmeye çalıştığımızda bize bile müsaade etmediler, farklı bir kapıya yönlendirdiler. Oradaki doktorların bizlere göre çok daha rahat çalıştığını söyleyebilirim, hayati tehlike endişeleri yok, hakarete uğrama endişeleri yok. Her türlü malzemeyi de, bol bol kullanabiliyorlar. Her köşede bir ultrason cihazı var,

ve hatta bu cihazlar adeta stetoskop yerine geçmiş durumda. Öyle ki, 3 aylık bir asistan hekimi oküler ultrasonu yapıyor iken görebiliyorsunuz. Triaaj sistemlerinde bizdeki gibi, yeşil alanları var. . . Ancak farkı bu alanda 6 saate kadar bekletilebiliyor hastalar. Kimsenin de, sesi çıkmıyor. Bir keresinde şahit olduğumuz bir olayda; bekleyen bir hasta, biraz sesini yükseltmekte idi ki, bir anda başına güvenlik ve polis geldi. Hasta, söylemine devam edemedi. . . Çalışma sistemine gelecek olursam, şu şekilde: her şeyin bir ekibi var. Örneğin, travma ekibi, stroke ekibi, koroner sendrom ekibi. . . mesela, bir inme hastası geliyor. . . hemen ardından hocası ile asistanıyla 4 tane Nörolog'tan oluşan bir ekip geliyor. . . Görüntüleme yapılıyor ve hastanın yatış süresi yarım saati geçmiyor. . . Yine bunun gibi başka bir örnek; acil uzmanı, ortopedi uzmanı, genel cerrah, hemşirelerden oluşan travma ekibi var. . . ortalama 10 kişiler. Vaka geldikten sonraki hemen 1 saati içinde yapılacak müdahaleler ve nereye yatacağı belli oluyor. Her alanda bilgisayarlar var ve tüm her şeyin kayıt altına alınmasına önem veriliyor.

CEA: Maksimum 300 hasta bakıyorlar. Monitörlü kırmızı alan diyebileceğimiz "Critical Care" alanında 1 öğretim üyesi 2 uzman 2 asistan bulunmakta, yeşil ve sarı hastalarının kabul edildiği alanda ise 3 asistan ve 1 uzman hastalara bakıyordu. Benim çalıştığım Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi acil kliniğinin prototipi gibi bir çalışma şekilleri vardı açıkçası. Bu yüzden de kendimi şanslı hissetmedim değil. Günde ortalama 350 hasta bakıp benzer triaj ve çalışma sahalarına sahip olduğumuzdan ülkemizin şanslı kliniklerinden birinde çalışmakta olduğumu gördüm. ☺ Dikkat ettiğim bir şey de, Amerika'da konsültan hekimlerin hastanın kendi kliniklerine yatması için çabalarken, ülkemizde bu durumun biraz

daha zor işlediğini ve daha uzun bir vakit aldığı hissetmekti. Tabii, onların yatak sorunu yaşamamaları ve daha az hastaya bakıyor olmaları büyük şans. Bir başka gözlemim de; orada, hastaların sigorta sorunu bulunmakta... Hastanın acil servislerde uzun süre kalmış olma nedenlerinin başında bu özel sağlık sigortalarına sahip olmaları gelmekte. Sağlık, orada gerçekten çok pahalı. Örnek verecek olursam, Göğüs hastalıkları hastası için "bir muayene, görüntüleme ve reçete yazımı" ortalama 350 dolar.

SÜ: Arkadaşlarım, pek çok şeyden bahsetti aslında... Gerçek acil vakaların dışında çok kolay ulaşılabilir bir sistemleri yok diyebiliriz genel olarak... Ambulans ile hasta başvurusu çok fazla. Ayaktan hasta çok yoğun değil. Sistemdeki en çok önem verilen noktalardan olan şu kural çok önemli; "Her hastanın her türlü bilgilendirilmesi yapıp onam alınmış mı? ve bu kayda geçirilmiş mi?" ☺

Bu şekilde, hasta sayıları 1 saatte 10'u geçmez iken, doktor hastayı taburcu etikçe adına hasta yazılıyor. Hastalar arena tarzı bir yerde sedyelerde beklemekte. Doktor adına hasta düşüğe gidip sedyeden hastasını buluyor ve sen benim hastamsın ben senin doktorunum şeklinde kendini tanıtır hastayı alıyor ve bu süre içinde hasta "ben niye bu kadar bekliyorum" da demiyor/diyemiyor açıkçası.

Bülten; Hekim – hasta, hekim yardımcı sağlık personeli, hekim – hekim arasındaki ilişki konusunda neler söyleyebilirsiniz?

DA: Bizim çalıştığımız gibi, hastaya karşı kibar ve empati yaparaklaşıyorlar. Amerika'da yapılacak tüm işlemler için, hatta hastaya dokunurken bile bilgi veriliyor ve onay alınıyor. Acilde kalan hastalara yemek getirilmesine kadar düşünüyor. Personel sıkıntısı yaşamadıkları için de gayet iyiler. Acil servise, gerçek aciller dışında kimse gelmiyor. Örneğin, 1 haftadır boğaz ağrım var, 1 haftadır yaram var şeklinde kimse gelmiyor.

CEA: Devlet, her iki tarafı korumakta, hasta kendisine yapılacak tüm işlemlerden haberdar iken, hekimler de onay aldıkları sürece devlet tarafından koruma altında. Ülkemizde hasta ile hekimin yüz yüze kaldığında hekim aleyhine yaşanan bazı tatsız

olaylardan haberdarız. Ama orada, her iki tarafın da sırtını dayadığı bir güç var... İki taraf da yalnız değil. Hastanın sesini yükseltmesi bile söz konusu değil. Bunu hekim de hasta da biliyor ve ona göre güven çerçevesinde işler yürüyor. Hastalar olmadık taleplerde bulunmuyor veya hekimler de aynı şekilde olmadık taleplerde bulunmuyor. Karşılıklı anlayış içinde ve herkes sınırlarını bilerek hareket ediyor. Katı triaj sistemleri var. Hiçbir hasta, triajdan geri çevrilmiyor belki ama; örneğin 1 haftadır kuru öksürüğüm var, başka bir sorunum yok diye gelip vitalleri stabil olan hasta 4-6 saat bekleyeceğini biliyor. Kendisi, bu şekilde bilgilendiriliyor ve muayene sırasını sessiz bir şekilde bekliyor. "Hastalar acil hastası olduğu için acile başvuruyor, işini acil bir şekilde halletmek için değil"... Orada, poliklinik sistemleri de daha rahat işliyor ve randevu konusunda zorluk da yaşamıyorlar.

SÜ: Hiyerarşik sistem çok katı değil. Herkes, saygı çerçevesinde ve herkesin görev tanımı ne ise onu yapıyor. Net bir şekilde, görev tanımları belli. Örneğin, hemşire neye bakması ve neye bakmaması gerektiğini biliyor. Hastaların tanı alma ve tedavi süresi uzayabiliyor. Hekimler tamamen tanının kesinleşmesini istiyor. En ufak şüpheye yer vermeksizin tanıyı koyuyorlar. En ufak ihmal, yasal sürece girebiliyor. "İntramusküler enjeksiyon" diye bir kavram da bulunmamakta. ☺

Bülten; Oradaki hekimlerin ülkemizdeki acil sağlık hizmetlerine bakış açılarını ve sizinle olan ilişkilerini değerlendirir misiniz?

DA: Ülkemiz hastane/sağlık sistemi hakkında bilgileri bulunmamakta. 1500 hasta günlük acil girişinden bahsettiğimizde, gerçekten şaşırıyorlar.

CEA: Aynen... Deniz hocamın dediği gibi... Ülkemizde neler yaptığımızı anlattığımızda şaşırıyorlar ve saygı duyuyorlardı. Hatta "İşte gerçek aciller geldi" diye diyaloglarımız oldu. "1500 hasta bakıyorsunuz, tedavi ediyorsunuz, hasta atlamıyorsunuz... Nasıl yapıyorsunuz bunları?" diye sorular da sordular ☺

SÜ: Arkadaşlarıma ilave olarak; çok cana yakınlar... ve Türkiye hakkında bir şeyler öğrenmeye meraklılar... Aralarında, çok farklı ülkelerden doktor bulunmakta ve prensipliler, öyle ki; bir şeyler sorduğunuzda anlatmak için can atıyorlar.

Bülten; Günün yoğun ve yorucu kısımlarına tekrar değineceğiz. Hastane dışında bizleri neler bekliyor? Sosyal zamanlarınızı nasıl değerlendirirsiniz?

CEA: Çok gezdik ☺ "Wellness" etkinliklerine katıldık. Bir kafenin bölümünü kapattılar. Bir mikrofon verdiler herkes acil içinde yaşadığı komik veya üzgün olsun ilginç olayları paylaştı. Birkaç gece, beraber de eğlenmeye gittik. Empire State'i gezdik, gideceklere de tavsiye ederim. Hatta şansımıza New York Yankees'nin maçına gittik, orada görev aldık. Çalıştığımız

hastane ile bağlantıları vardı. Maçı en iyi yerden izleme fırsatımız oldu. Hatta, oradan aldığım "görevli kartım" bile var. Giderken çantama çok kıymetli bir şey almadım belki ama dönerken çantamdaki en kıymetli şey; 1 günlüğüne bile olsa New York Yankees resmi doktoru kartımdı. . . ☺

DA: Bir ek yaparsam; Efe ile katıldığımız wellness etkinliğinde anlatılan ilginç olaylara, biz her gün şahit olmaktadır...
☺ Orada konuştuğum bir asistan arkadaş, simülasyon eğitimlerini anlattı. Toraks tüpü takmaktan kateter açmaya bir çok işlemi bu şekilde öğrendiklerinden bahsetti. "Sizler Türkiye'de çok hasta görerek çok fazla tecrübeye sahip oluyorsunuz, biz az vaka görerek bunları öğrenmeye çalışıyoruz. Sizler daha deneyimsiniz" demişti. Ve son olarak, bu soruya cevabım; tabii ki bayağı geldik. . . ☺

SÜ: Ben eşim ve çocuklarımı da getirdim. Genel olarak aile olarak yapılabilecek aktivitelerde bulundum. Çok iyi değerlendirdiğimizi düşünüyorum. Tarih müzesi, Metropolitan müzesi, galeriler olsun, meydanlar-parklar, bahçeler olsun pek çok yeri gezdik. Okyanusta yüzmeye fırsatını bulduk. Doğa tarihi müzesi müthiş, Central park, Long island, 11 Eylül olaylarındaki kaybedilen itfaiye erlerine ait anıt müzesi. . . Hepsini gezmiş olduk. Bunlar arasından, yıkılan ikiz kulelerin yerine yapılan anıtın görülmesini, özellikle tavsiye ederim. Yine, New Jersey'e giderken Paterson' da vadileri oradaki evleri görmelerini tavsiye ederim. Özgürlük heykeli, Brooklyn köprüsü, Bronx hayvanat bahçesi de diğer tavsiye edebileceklerim arasında tabi. . .

Bülten; Acil tıbbın işleyişi konusunda dünyada önde gelen ülkelerden birinde gözlemci olarak bulundunuz. Gözlemediğiniz kadarıyla ülkemizdeki işleyişe entegre edebileceğimiz veya işleyişi geliştirebileceğimiz durumlar nelerdir?

DA: Öncelikle acilin tanımını insanlara anlatmak lazım. Acil Tıp uzmanlık eğitimi çok zor bir süreç. Gelen hasta farklı hastalıklarla gelebilir, bizim görevimiz bunu çözebilmek. Hastayı nasıl sakinleştirebilirsin, kendini nasıl sakinleştirebilirsin bunu çözmek lazım. Bir hasta ile iletişim halindeyken, 10 tane hasta yakınına da bunu anlatmaya mecbur bırakıyoruz. Maalesef, ülkemizdeki acil sağlık hizmetleri, belli noktalarda geri plana düşmekte. Acil olmayan hastalar ile yaşanan diyaloglar, hastaların bizden acil tanı tedavi dışında reçete yazdırmak için gelmesi gibi durumlar var. . . Hastane işleyişinde olan birçok iş, acil servis üzerine yüklenmekte. Malzeme olarak personel olarak kesinlikle acil servisin desteklenmesi gerekmektedir... Acil Servis, bir hastanenin dış yüzü, gelen hastanın ilk teması. . . Bir hastanenin acil servisi ne kadar bakımlı donanımlı ve gelen

hasta ne kadar memnun ise, o hastanenin o kadar kaliteli bir hastane olduğunu görebiliyoruz. Acil servislerdeki eğitim, güvenlik, personel, ekipman, çalışma şartları ile, personelin aldığı maaşları ile çok yönlü düzenlenmelere ihtiyacımız var diye düşünüyorum.

CEA: Bu konuda nereden başlamak lazımdan ziyade, ne ile başlamak lazım desek daha doğru olur belki. Öncelikle, devlet eli ile başlamak lazım. Bence en önemlisi; mantığı değiştirmeliyiz. "İşini acil görmeye çalışanların değil, gerçekten acil hastalarının yeri olmalı acil servisler" . . .

SÜ: Ülkemiz için, "kapalı acil sistem modeli" getirilmesi inançtayım. Halkın acil bir durum olmadığında, doktora çok da kolay ulaşamayacağı sistem olmalı. Giriş kapısı olmalı ve kontrollü bir şekilde insanlar içeri alınıp alanlara dağıtılmalı. İnsanlarımız, Yeşil-Sarı alana, girişimsel alanlara, Radyoloji'ye. . . nerede ise tüm alanlara kolay ulaşım sağlıyor. Örneğin orada acil radyoloji, sadece acil servis için hizmet veriyor, poliklinikten bir hasta orada tetkik yaptırıyor. Hem hasta yoğunluğunu hem şiddeti azaltmak adına kapalı sistemin olması tarafındayım. Bunun dışında tam kapasite acil modeline geçilebilir. Yani, talep belli bir seviyeyi aştığında, başka hastanelere yönlendirme olmalı. Bunun dışında, entegrasyon orada çok iyi yapılmış durumda. . . Bir hastanın özgeçmişini ilgili tüm bilgilere ulaşılabilir söz konusu. En son başvurusu özel bir klinik bile olsa; verilen reçeteye kadar ulaşılabilir.

Bülten; Bilimin ışığında projesi ile eğitiminizi tamamlayıp ülkemize döndüğünüzde, çalışma hayatınızda ilk yaptığınız değişiklik ne oldu?

DA: Biz her türlü sorunu kendi içimizde çözmeye çalıştığımız için görülüyor ve yaşadıklarımız hissedilmiyor sanki. Acil işleyişi konusunda acil servis uzmanlarının sorunları aktarmada aktif te

kalması önemli... Tabii bir de, kararlar alınırken sorulması da lazım, beraber alınması lazım.

CEA: Daha önce de bahsettim ülkemizdeki şanslı kliniklerden birinde çalışıyorum. Yaptığım ilk iş kendi klinik şefime, anabilim dalı başkanına eğitim sorumluma teşekkür etmek oldu. Diğer kliniklerde yaşanan sorunların çoğunu hocalarım bizlere yansıtmadan halletmekte. Özellikle ultrasonografi konusunda bizleri eğiten hocalarıma ayrıca teşekkür ettim... Daha fazla yaygınlaşması gerekliliğini arkadaşlarım ve hocalarımla da paylaştım.

SÜ: Ben orada bulunurken bile, başhekim ve diğer klinik sorumlularımızın olduğu ortak iletişim grubundan paylaşımlarda bulunuyordum açıkçası. Örneğin travma ekibinin kimlerden oluştuğu konusunu dile getirmiştim, bizim de bu şekilde bir travma ekibi kurabileceğimizi dile getirmiş idim. Döndüğümde, bununla ilgili travma seviyelendirmeleri ve hangi seviyede hangi ekibin bulunup müdahale edeceği konusunda da bir sunum yaptım ve ilgi ile karşılandı. Hastanemiz, yeni binaya geçtiğinde; bu modelin uygulanabilmesi için hazırlıklar da söz konusu hatta. Bunun dışında, kendi acilimde yaptıklarımıza gelecek olursak, Amerika'da gözlemlediğim eğitim modellerinden bir kaçını, kendi kliniğime entegre ettim. Vaka bazlı interaktif eğitim modelini eğitim gününde derslere entegre ettim. Tabii, orada gördüğümüz tıbbi eğitim cihazlarını talep ettim ama henüz alamadık.

Bülten; Ülkemizde eğitim almakta olan acil tıp asistanı meslektaşlarımıza ve klinik şeflerimize önerileriniz nelerdir?

DA: Benim Amerika'da gördüğüm şey şu ki, herkes çalışıyor. Eğitim aldığım dönemden farklı bir dönemdeyiz. Eğiticilerimizin nerede ise hepsi Acil Tıp branşından... Geçmişte yaşadığım tecrübelerde bizler bölüm başkanımızı toplantılar dışında görmezdik... Eğitici kadro ve uzmanlarımızın çalışma sistemleri bir nebze farklı idi. Yaşadığımız çağda, uzmanların her zaman, eğitici kadroların ise alana sahip çıkmasının gerek olduğuna

inanıyorum. Herkesin daha da fazla oranda alanda olması, hem asistanların motivasyonu için hem de eğitimler için gerekli. Kıdemli asistan arkadaşından öğrenir elbet ama uzmanın vereceği şey ayrıdır, kıdemlinin vereceği şey ayrıdır. Uzmanın sadece hasta bakışı değil hastaya yaklaşımı, meydana gelen kaosu yönetimi bile, bir eğitimidir.

CEA: Benim önerim atak olunmalı. Sadece uzmana asistanlara değil hocalara da önerim atak olunması gerekliliği. Hocalar nasıl atak olacak?... Devlet eli ile düzeltilmesi gerekenler safhasında, atak olacaklar... Yurt dışından yenilikleri getirme ve öğrencilerine aktarma konusunda atak olacaklar... Asistanlar, eğitim alma konusunda atak olacaklar, talepkar olacaklar... Yine bizler hocalarımızdan talepkar olacağız... Kısaca, herkes atak olmak zorunda. Yurt dışında inanılmaz talepkar ve özverililer. Bu ülkemizde de olmak zorunda.

SÜ: Mesleği severek yapmak gerekiyor. Çok okumak ve daha sonra da, bunları hastalara uygulamak lazım. Bazılarımız çok okuyor, kongreler dahil her platforma katılıp eğitim alıyor. Ama bir bakıyoruz, yoğunluktan ya da stresten vb. durumlar nedeni, hastalara olan uygulamalarında sınırlı kalıyorlar. Asistanlarımızın daha istekli olması ve hocalarımızın da daha fazla alanda olması gerektiğini düşünüyorum. Çok güzel branşımız var ve yeni nesil, onu çok daha güzel bir noktaya getirecek... Buna inanıyorum. Özellikle yurt dışında staj programlarının takip edilip, peşinde koşulması ve yabancı dilin geliştirilmesini düşünüyorum. Arapça, İngilizce ve hatta işaret dili bile olabilir. Farklı bir dil bilinmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bülten; Bize zaman ayırarak, bu projede yer almak isteyenlerin merakını bir nebze giderebilmemize ya da doğrudan proje hakkında bilgi almak isteyenlerin bu talebini karşılamamızda yardım ettiğiniz için sizlere teşekkür ederiz...

SÜ, DA ve CEA: Biz teşekkür ederiz... Bülten ekibine, size, Türkiye Acil Tıp Derneğine ve de Bilim İlaç A.Ş. ekibine bizlere verdikleri destek nedeni ile çok teşekkür ediyoruz.

@bilimin_isiginda
#biliminisiginda

Çağrı Serdar Elgörmüş

Acil Tıp Uzmanı, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Atatürk Eğitim Araştırma Hastanesi Acil Tıp Kliniğinde eğitimini tamamladıktan sonra Zonguldak Atatürk Devlet Hastanesinde zorunlu hizmetini de icra etmiş, halen İstanbul hengamesi içinde Atlas Üniversitesi Medicine Hospital'da doktor öğretim üyesi olarak acil sevdasına devam etmektedir. İçinde acil geçen her türlü konuya kulak kabarttığı gibi, afet acilleri, taktiksel acil tıp ve acil ultrason özel ilgi alanlarıdır. Hastane dışındaki hayatında ise ailesinden sonra yer kaplayan klasik araba merakı ve topladığı yüzlerce plağıyla ruhu 70 lerde bedeni çağımızda yaşamaktadır. Hastanelerde tuttuğu nöbetlerin yetmediğini düşünerek Asya ve Baran'ı ile home ofis acil servisinde nöbetlerine devam etmektedir.

GEÇMİŞİN SESİ

Gerçek müziğe yolculuğum yaklaşık 7 sene önce Ankara Kalesi eteklerinde bir gramofonda başladı. Çoklu bileşeni olan bu dünyanın, müzikle çok iç içe olmayanları çok keyiflendireceğini, müziği sevenleri ise başka bir aleme götüreceğini temin edebilirim.

Bu sayıdaki hobi köşemizde sizlere, sağa sola çarpa çarpa öğrenmeye çalıştıklarımı, pikap alırken nelere dikkat edilmesi gerektiği ve plaklar hakkında bildiklerimi arka fona Bee Gees- Stayin Alive koyarak anlatmaya çalışacağım. (Bkz: Mitolojiden Bilime Müzik, Altuğ Kanbakan-Acil Tıp Bülteni Nisan sayısı)

Almadan önce yaptığım araştırmada aslında Türkiye'de birkaç yazar ve müzik eleştirmeni haricinde bilgi alabileceğim pek de kaynak yoktu. Murat Meriç'in birkaç yazısı, Serdar Kuzuloğlu'nun pikap markaları hakkında yazdığı yazılar ve Ankara Kale esnaflarından -etiğine sonradan daha da inandığım- Ali Olcay'ın yönlendirmesi ile satın aldığım Philips çanta pikap sıfırdan başlamak üzere düşününler ve 'düşük bütçe başlangıcı yapayım' diyenlere kesinlikle önerilebilir. Çanta pikaplar Philips, Dual, Grundig gibi markalarda 1960-1975 aralığında daha sık üretilmiş ve bu serüvene başlayanlardan 'ya sonradan sıkılırsam?' diyecekler için önerilebilecek, fakat ses kalitesi daha gelişmiş sistemleri öğrendiçe tatmin etmeyecek pikaplardır ve bir nevi maratona çıkacak koşucunun yürütücü olarak düşünülebilir.

-İlk pikapım olan Philips çanta pikap

İlk olarak plaktan bahsedecek olursak eğer; günümüzde karşılaştıklarınız 33-45-78 devir olarak 3 başlıkta ele alınabilir. İsimlerini dakikada attıkları devir sayısından alırlar ve 33 devir olan diğer ismiyle uzun çalar-long play (Lp) bugünün albümüne eşdeğer, önde 5-6 arkada 5-6 eser barındırır. 45'likler bugünün 'single'larıdır ve genellikle ön ve arka yüzlerinde birer eser bulunur. 78 devir ise, nam-ı diğer taş plaklar, plak tarihinin ilk'lerindedir. Shellac denen bir

madde alışımı olup, oldukça kırılgandır, daha çok gramofonda dinlerken zevk alacağınız taş plaklar genellikle önde tek arkada tek eser bulundurulur.

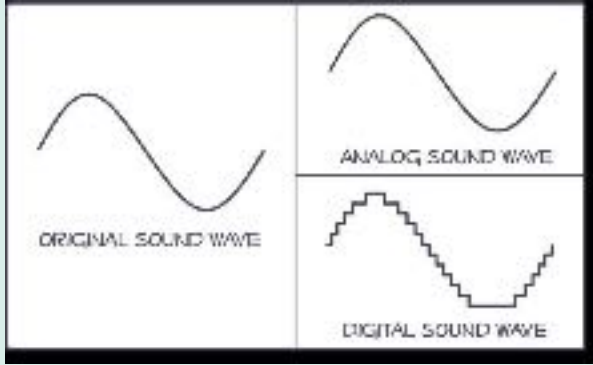
Bir plağı elektron mikroskopunda incellerseniz eğer, üzerindeki ince kanalları ve engebeleri görürsünüz. Pikapın kolundaki iğne, bu kanallardan geçerken meydana gelen titreşimler sesi oluşturur ve eğer teknolojiniz bu sesi büyütüp hoparlöre verecek elektronik alt yapıya sahipse buna pikap, eğer o titreşimleri elektronik bir ses büyütücü kullanmadan bir boru yardımıyla büyütüyorsa bu cihaza gramofon denir. Duyduğunuz her bir nota, her bir ton için mekanik bir hareket söz konusudur. Müziğin içindeki tüm unsurları maksimum kayıt altına almış bu plaklar analog kayıtlardır. Analog kayıta ekip müzik yapmaya başlar ve kayıt tuşuna basılır, ayrı ayrı çalıp kesme biçme üst üste tekrar kaydetme işlemleri yoktur. Bu işlemlerin olmaması ile kaybolan tını da yoktur. Kayıt o kadar doğal ve tüm tonları içinde barındırır ki; Cem Karaca'nın bir plağında stüdyo içinde yürüyen çaycının çay kaşığı sesinin albüm kaydına dahil olduğu ve bunun baskıdan sonra anlaşıldığı söylenir. Analog kayıta evrene kaçan ses dalgaları minimumdur, plak nerdeyse tüm sesleri içinde muhafaza eder. Bu bölümde yazdıklarım için aslında mekanik kısmıydı ve içinde neden plak sorusunun cevabını barındırıyordu.

-Analog kayıt ve dijital kaydın orijinal kayda yakınlığı

Pikaptan müzik dinlemenin bir de duygusal, ruhunuzu dinlendiren cevabı var elbet. Plak dinlemenin bir seramonisi vardır. Plağı kabından çıkarırsınız, hemen dinlemez, bazen kabın içindeki yazılara göz atarsınız. Bazen bu yazılar arasında 'seni

çok seviyorum canım karıcığım 27.07.77' gibi notlar görürsünüz, 40-50 yıl öncesinde üretilmiş, yıllarını kitaplar arasında geçirmiş plak kabının kendine has kokusunu solursunuz, plağın üstündeki tozu antistatik bir sünger ya da bezle alır ve pikapa koyarsınız ve arkanıza yaslanıp izlersiniz. Müziğin sadece kulakla yapılacak dinleme eylemini böylelikle; görerek, dokunarak, kokusunu hissederek birçok duyunuza hitap eden bir eyleme evirirsiniz. Oysa aynı şarkıyı tek parmağınızla telefonunuzdan da açabilirdiniz değil mi? Evet aynı şarkıyı açabilirdiniz ama aynı sesi duymaz, aynı hisleri hissetmez, aynı keyfi almazdınız. Plak içinde emek barındıran ve fedakarlık isteyen bir keyiftir.

Plağın analog kayıt olmasından ötürü dönem baskı olanı makbuldür, yeni baskılardan analog kayıt yok mudur? Vardır elbet ama yeni baskı analog ile eski baskı analog arasında bile fark vardır. Belki o fark odyofil mertebesine erişenlerin farkedeceği kadar azdır ama fark vardır. Plaklar plastik alışım oldukları için ısı maruziyetinde erirler ve üzerlerinde bir engebe oluşur bu da ses kalitesini ciddi manada etkilemektedir. Yine plak üstündeki gözle görülür çizikler de, dinlerken keyfinizi bozacak atlama ve takılmalara neden olmaktadır. Plağın üstündeki minik kanallarda sonradan oluşan deformasyon iğnenin hep aynı kanalda dönmesine neden olursa, siz şarkının aynı yerine takılırsınız ve tek devirde döner durursunuz. Dönem baskı plaklar kadar kapları da önemlidir. Bazı plaklarda fiyatını yarı yarıya değiştirecek kadar değerlidir. Plağı değerli kılacak diğer unsurlar; döneminde kaç adet üretildiği, sanatçının ilk plağı ya da son plağı oluşu, içinde bir hikaye barındırıyor olması gibi çoğaltılabilecek özelliklerdir. Hikayeden kasıt, mesela şu örnek olabilir; John Lennon ve

büyük aşkı Yoko Ono'nun ortak çıkardıkları plak tarihin en pahalı plağı olma özelliğini plağın içindeki şarkıların kalitesinden ötürü değil plağa yüklenen hikayesinden dolayı karşılıyor. Zira plak gerçekten kaliteli fakat bu baskılardan bir tanesi John Lennon'u vuran katilin parmak izlerini üzerinde barındırdığı için 850.000 dolara açık arttırmada satılmıştır. Lennon ölmeden 5 saat önce plağı katiline imzalamış ve cinayeti çözen plak üstündeki parmak izleri olmuş. Türkçe plaklardan da Silüetler Grubu'nun plağı, Türk rock müziğinin ilk fişeğini ateşledikleri ve döneminde sınırlı basıldıkları için piyasada 10.000 TL' den alıcı bulabilmektedir. Plağı değerli kılan en önemli unsur aslında alıcının talebidir. Nil Burak-Yalnızım Ben şarkısının 45'liği Issız Adam filminden önce 5 lira iken şimdi mezatlarda 300 TL'ye kendine alıcı bulabilmektedir. Belirli bir noktaya olan talep artışı, her sektörde olduğu gibi plak camiasında da maalesef fiyatları alıcı penceresinden olumsuz etkilemektedir.

Tabi ki bu plakları dinleyecek bir de ağıta ihtiyacımız var. Pikaplar, plağı üzerine koyduğunuz tabla ve altında bitişik olarak amfiden oluşanlar, amfisi ayrı pikapı ayrı olanlar yani 'deck' sistemler olarak da kendi içinde ayrılır. Deck sistemleri gençliğimizin toplama bilgisayarları gibi düşünebilirsiniz. Ekranı sevdiğiniz marka, kasayı başka marka toplamak gibi, pikap başka, amfi başka, hoparlör başka markadan toplayabilirsiniz lakin deck sistem aynı teknoloji döneminde birbiriyile uyumlu cihazları bulmanız konusunda sizi biraz yorabilir. Bunun için deck sistemi başlangıçta önermem.

Deck sistem

Receiver-Marantz 2235 (1975-1977)

Pikap-Dual 621 (1977-1978)

Hoparlör- Sansui sp2500 (1972-1974)

Pikap amfileri de kendi içinde lambalı ve transistörlü olarak ikiye ayrılır. Lambalılar aslında daha eski, genellikle 70'lerden önceki teknolojidir ama hala yeni seri lambalı amfi bulunmaktadır. Lambalı amfilere genellikle 1970-1975 öncesi batı Almanya üretimi müzik dolaplarında rastlayabilirsiniz ve ses lamba ısındıkça daha naifleşir ve keyfi paha biçilmezdir. Ayrıca deck sistemlerde amfi eğer beraberinde radyo alıcısı da barındırıyor ise buna receiver denir.

1958-1962 Arasında Batı Almanya'da üretilmiş Telefunken-Wien müzik dolabı

Başlangıç için deck sistemi ve müzik dolabını kenara bırakacak olursak eğer; 'çanta pikaptan daha fazla bütçe ayırabilirim' diyebilecekler önerim; Alman markası olan ve döneminde gurbetçiler sayesinde ülkemizde yedek parçasını, tamircisini rahatlıkla bulabileceğiniz Dual'in Hs serileridir. Dual'in pikap ve amfiyi aynı kasa içerisine koyduğu ve dayanıklı iş çıkardığı cihazları 1970-1980 arasında krallığını ilan etmiş, gurbetçilerin Almanya'dan gelirken getirdiği yegane elektronik cihazlardan olmuştur.

-Dual Hs 141

Dual'in lokomotif serisi ise Hs 151 dir. Hs43-135-141-151-152 kullanmış bir kardeşiniz olarak 152'yi tek geçmekle birlikte 151'in lokomotifliğine ben de katılıyorum. Bu cihazlar arasındaki farklar aslında çokta ciddi değildir. Hoparlör wattları, tabla kol mekanizmaları ve kısmen devre farkları vardır ama başlangıç için bunların her biri gayet iyi tercihlerdir. Ülkemizde 65-80 aralığında Dual ile beraber yine en çok bulunan markalar olan ITT, Grundig, Panasonic'ti ve bu ürünler Dual'den daha ucuzdur. İçlerinde gerçekten ses kalitesi çok iyi olanlar vardır, bunun için alacağınız pikapa bir plak koyup dinleyerek fiyat performans dengesini kendi durumunuza göre oluşturarak almanız en mantıklı olanıdır. Kendinden amfili bir başlangıçtan sonra deck sisteme geçebilir ve keyfinize göre bir set oluşturabilirsiniz. Deck sistem kombinasyonları çok fazla çeşitlilik göstereceği için ona bu yazıda girmeyeceğim ama basit bir deck sistemi 1000 TL ye de kurabilirsiniz, üst düzey bir set için bir ev parası da verebilirsiniz. Kendinden amfili cihazlar için ise 500 TL ila 3000 TL arasında farklı marka ve özelliklerde pikap sahibi olabilirsiniz.

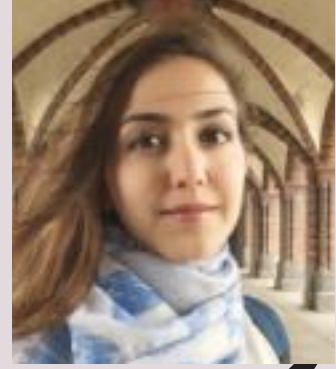
Son zamanlarda plak ve pikapa ilginin artmasının bir sebebi dönem filmleri olsa da asıl sebep dinleyicinin kulağına gelen -aslında unuttukları- gerçek müzik sesidir. Ve gerçek müziğin ta kendisi küçüklüğümüzde frizbi yapıp heba ettiğimiz, sıkıştırılmamış müziği içinde barındıran plaktır. Evet, yazının sonuna geldiğinize göre zehri almışsınız demektir, hoşgeldiniz.

DIYARBAKIR'DAN BİR ATAS DAHA GEÇTİ, SURLARIN KALBİNDE

Dicle Polat

Acil Tıp Asistanı, Dicle Üniversitesi Acil Tıp AD. Doğduğu ve okuduğu topraklardan kopmayıp Amazon ruhuyla "Dicle Acilin Kızları" olma yolunda ilerleyen kıdemliliğe yaklaşmış bir orta kıdem. Nöbet bitiminde ne kadar huzurlu olsa da paralel evrende de Acilci.

ACIL'i Anlatteek

Türkiye Acil Tıp Derneği ve Acil Tıp Asistan Birliği'nin çatısı altında düzenlediğimiz Olgularla Pediatrik Aciller ve Madde Bağımlılığı temalı 14. Acil Tıp Asistan Sempozyumunu 18-21 Nisan 2019 tarihleri arasında, Diyarbakır'da başarıyla organize ettiğimize inanıyorum. İkinci kez ev sahipliğini yapmış olduğumuz bu sempozyumla akıllarda bir kez daha yer ettiğimiz düşüncesindeyim.

Bana göre Acil Tıp Asistan Sempozyumu (ATAS) Acil Tıp camiası içerisinde aktif rol oynayan asistanların kaynaşması adına yapılmış en büyük etkinliklerden biri. Çünkü yaşadığımız coğrafyada birçok ortak sorunla karşılaşmaktayız ve böyle bir etkinlikle bir araya gelmek, paylaşımında bulunmak, çözüm üretmek, aynı heyecanı yaşadığımızı bilmek ve aslında yalnız olmadığımızı hissetmek oldukça keyifli. Gelelim ATAS'ın

mutfağında neler yaşanıyor onu anlatmaya 😊 Bildiğiniz gibi 2018 Kocaeli ATAS'ta hırslı ve dinamik şeflerimiz şimdiki uzmanlarımız Dr. Mustafa İpek ve Dr. Ahmet Yeşil'in "Hele Hele Minnoşu" ile gönüllerde taht kurduk ama öncesinde 2019 ATAS'ı alma hayalleriyle Diyarbakır'da bir takım hazırlıklar yaptık. Hediyeleşmek güzeldir hedefiyle katılımcı listelerini önceden temin edip kişiye özel defter ve kalem temin ettik, Twitter üzerinden Diyarbakır'a oy istedik, Diyarbakır'ı seçmeleri halinde katılımcıları nelerin beklediği hakkında ipuçları verdik (tabiki de yiyecek, tatlı görselleri vs vs). Kocaeli ATAS'ta seçimlere bizzat tanıklık etmemiş olsam da kazandığımızı duyduğumuzda nöbet ekibi olarak çok sevindiğimizi hatırlamaktayım. Evet sevindik ama bu sevincin yerini derin bir sessizlik aldı. Hepimizin kafasında ortak şu soru

vardı: "BUNDAN SONRA NE OLACAK? BİZ BU İŞİ YAPABİLECEK MİYİZ?" vee evet "EYVAH" dedik (Prof. Dr. Murat Orak hocamız eyvah dediğimizi duymasın) . Sempozyum hazırlık süreci böylece başlamış oldu.

Önümüzde yaklaşık bir yıllık süre vardı ve herhangi bir organizasyon şirketinden destek almadan sadece asistan azmiyle bu işi nasıl yapabileceğimizin yollarını düşündük . Önce birkaç görev tanımlı: bilimsel program ve içeriği, amblem-slogan-teknik ayrıntılar ve sosyal medya, konaklama-yeme/içme , sponsor arama gibi ana konular belirledik ve ekipteki her kişiye bir görev verildi. Daha sonra her görev tanımındaki kişi kendi alanıyla ilgili ayrıntılar üzerinde yoğunlaştı. Her hafta seminerlerimiz sonrasında bir araya gelip ilerlemelerimiz hakkında konuştuk. Bilimsel programın ayrıntılarını, sloganımızı (SURLARIN KALBİNDE ACİLİ ANLA'T), panellerimizin konularını ve konuklarını, sosyal medya afişlerimizi belirledik. Sponsor ararken bazen aynı yere ikinci gidişimiz ile sponsorluk elde edebildik. Örneğin akademik bir dille konuşmak yeterli olmuyor bazen yöresel yeteneklerimizi kullanmak durumunda kalıyorduk. Hazırlıklarda sona doğru yaklaşırken ATAB bizi ziyaret etti. Onlarla birlikte sempozyum hakkında sosyal medya üzerinden katılımcılara çağrılarda bulunduk ve bir nevi memnuniyet garantisi verdik. Günler yaklaştıkça heyecanımız da kat kat arttı. Son bir hafta kala gecelere kadar hazırlıkları tamamlamaya çalıştık, sempozyum salonunu düzenledik, çanta ve çanta içeriklerini ayarladık, stand alanlarını belirledik, afiş ve bayrakları düzenledik. Son gece tüm salon hazır. Açılışa artık sadece saatler kalmıştı.

...Büyük gün geldi.

Salon yavaş yavaş dolmaya başladı, tabi salona giren her kişiyle birlikte heyecanımız biraz daha artıyordu. Olgularla Pediatrik

Aciller ve Madde Bağımlılığı içerikli sempozyumumuzun açılış konuşmasını başlattık, Onursal Başkanlarımız olan TATD Yönetim Kurulu Başkanı Prof.Dr. Ersin Aksay ile Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı ve Acil Tıp Anabilim Dalı Başkanımız Prof.Dr. Cahfer Güloğlu konuşmalarını yaptı. Cahfer hocamız konuşması sırasında hastalarımıza, ekip arkadaşlarımıza, personellerimize ailemizden biri gibi yaklaşmamız gerektiğini belirtti. Dicle Acil Ailesi olarak bu idealde tüm katılımcılara Diyarbakır'da aile sıcaklığını hissettirdiğimizi düşünüyorum. Sempozyumun detaylarına gelecek olursak, bilimsel programımızın dışında dolu dolu bir sosyal programımızın olduğunu daha önceden duyurmuştu. Buna uygun hareket

ederek Dicle Üniversitesi Halk Oyunları Ekibi ile davul zurna eşliğinde hep birlikte halay çekmeye başladık. Daha sonra birbirinden değerli hocalarımız ve asistanlarımızın moderatörlüğünde oturumlarımızı başlattık. Oturumların sonunda hazırlık süresince çok emek vererek hazırladığımız Tıbbi Tabu ile hem eğlendik hem yarıştık. Bol kahkahalı bir etkinlik oldu. Lezzetli yöresel akşam yemeğimizin ardından geceyi Rule Out ile taçlandırdık. İkinci güne başlarken katılımcıların memnuniyeti yüzlerine yansımıştı ve yaptığımız işte doğru yolda olduğumuzu görmek bizi gururlandırmıştı. Oturumlarımız tüm hızıyla devam etti. Kahve aralarının dinlendirici etkisini kadayıf ve dondurma ikramlarımızla tatlandırdık. Oturumların sonundaki panelimizle Dr.Yusuf Ali Altuncu ve Dr. Ebru Ünal Akoğlu ile "İyi, Kötü, Çirkin" dedik. Acil tıbbın ortak sorunları ve çözümleri hakkında konuştuk. Aslında hiçbir şeyin görüldüğü gibi olmadığını anladık. Panelimiz sonrasında tarihi Sur içinde Hasanpaşa Hanı'nda "Kuzu İstakoz" sözümüzü tuttuk. Ardından On Gözlü

Köprü ve Dicle Nehri manzaralı Erdebil Köşkü'nde halaylar çektik. "Merhametli, eleştirel, kadınlar çiçeğidir" tarzındaki birbirinden farklı hocalarımızın jürisi olduğu "Karaoke Etkinliği" ile klinikleri yarıştırdık. Acilcilerin içindeki gizli yetenekleri gün yüzüne çıkardık.

Üçüncü günümüz diğer günlerden biraz daha farklıydı çünkü bir sonraki ATAS'ın seçimi ve Gala Yemeği vardı. Bu seçim aylardır kıyasıya rekabet eden İstanbul ve İzmir ekipleri için kader günüydü. Bu kez heyecanlı olan sadece biz değildik. Ekipler tüm hızıyla çalışmalarına devam ederken biz de bir yandan oturumlar ve panellerle sempozyuma devam ettik. Seçimden önce Doç. Dr. Başak Bayram, Dr. Songül Araç, Dr. Özlem Dikme, Dr. Nazlı Görmeli Kurt'un katılımıyla artısı ve eksisi ile "Asistanlıktan Hocalığa Acilde Kadın Olmak" hakkında konuştuk. Artık seçime dakikalar kalmıştı. Kıyasıya rekabetleri ile kafaları karıştıran İstanbul ve İzmir ekiplerinin başarılı sunumları sonrası karar anı gelmişti. Oy verme işlemi sonrası 2020 ATAS'ın kazananı İzmir oldu. Ardından "SURLARIN KALBİNDE ACİLİ

ANLA'T" sloganımız altında tüm klinikleri bir araya getiren o güzel fotoğraf karesi için bir araya geldik. Üçüncü günün sonunda Gala Yemeği ile üç günün değil bir yılın yorgunluğunu üzerimizden attık.

Ve son gün panelimiz "Eyvah,Doğuya Atandım!" Prof.Dr. Ayhan Özhasenekler hocamızın "Neden Eyvah? Neden Doğru?" sözleri hala kulağımda ve üstüne bir de Prof.Dr. Murat Orak hocamızın "Eyvah kelimesini bir acilcinin kullanmasını kabul etmiyorum." şeklindeki cümleleri sempozyum bitiminden bu yana sık sık aklıma gelir oldu. Telkin yöntemim oldu bile denebilir. Panelin bitiminin ardından İç Kale - Saraykapı, Gazi Caddesi ve Ulu Camiyi ziyaret ederek kısa bir Sur içi gezisi ile ciğer dürümlerimizi yiyerek sempozyumumuzu sonlandırdık. Dicle Acil ekibi olarak bu süreç boyunca çok keyif aldık. Evet

çok yorucuydu, kimi zaman Eyvah dedik, kimi zaman bazı şeyleri yapamamaktan korkup pes etmeye meyil ettik; fakat her şeyden önce bir aile olarak birbirimizi destekledik. Sempozyum Düzenleme Kurulundan Dr. Ramazan Yiğit, Dr. Fırat Ekin, Dr.Remzi Çetinkaya, Dr. Mehmet Türk, Dr. Taner Ekinci'ye Danışma Kurulundan Dr. Yenal Karakoç, Dr. Mustafa İpek, Dr. Ahmet Yeşil, Prof.Dr. Murat Orak ve Doç.Dr. Recep Dursun'a tüm emekleri ve destekleri için teşekkürler. Ayrıca bu süreç boyunca Dicle Acil ailesi içinde bize desteklerini esirgemeyen hemşire,paramedik,ATT ve otomasyon görevlilerine de teşekkür ederim. Tüm katılımcılar iyi ki geldiniz,sizlerle birlikte SURLARIN KALBİNDE olmak bizim için mutluluk vericiydi. Teşekkürler...

Sevilay Karaduman

Sevilay Karaduman, 1990-1996 yıllarında DEÜTF de üniversite eğitimini tamamlayıp, arkasından aynı üniversitede Acil Tıp ihtisası yaptı. Halen İzmir Özel Kent Hastanesinde Acil Tıp uzmanı olarak çalışıyor. İş hayatı dışında farklı rotalara ve kültürlere seyahat, spiritüel eğitimler, spor, sağlıklı ve doğal ürünlerle beslenme ile mutfak atölyelerine vakit ayırıyor.

Savanda Hayat

Afrika'da safari denilince iki ana milli park hemen akla gelir. Tanzanya ülke sınırlarında bulunan 15.000 km² (İstanbul'un 3 katı) büyüklüğündeki araziye "Serengeti", Kenya ülke sınırlarında bulunan 1.500 km² araziye ise "Masai Mara" deniliyor. Ama bir de benim favorim olan Tanzanya sınırları içerisinde olan Ngorongoro krateri vardır ki insanın nutku tutulur. Gün be gün Afrika programımı anlatacağım ama esas amacım bu üç milli parkı sizlerle paylaşmak.

Safari, Swahili dilinde uzun yolculuk demek. Bu uzun yolculuk sırasında, bozuk olan yollar sebebiyle yerlilerin "Afrika masajı" dediği durumu deneyimliyorsunuz. Safari boyunca asfalt hiç görmeyeceksiniz. Stabilize yollarda, saatlerce yolculuk yapacağınız için şirketin size sunduğu araç modeli ve aracı kaç kişi ile paylaşacağınız önemli. Ekipman taşıdıklarını da düşünürseniz 8 kişilik aracı 8 kişi paylaşmak çok konforlu olmayabilir. Çok az sayıda kişiyle paylaşmak da maliyeti yükseltebilir. Biz 10 kişilik üstü açılabilen cip de 5 kişiydik. Hem rahat ettik, hem de fotoğraf çekerken sıkıntı yaşamadık. Safariye

çıktığınızda kalitesi yüksek bir dürbünün ne kadar önemli olduğunu anlayacaksınız. Eğer kolum uzunluğunda teleobjektifi olan bir kameranız varsa (ki safariye çıkanların genelde var) dürbüne çok ihtiyacınız olmayabilir.

Baştan söyleyeyim gün boyu safari çok kolay değil. Gün boyu cip içerisinde hayvanları en iyi nasıl görebilirim diye uçsuz bucaksız arazide kilometrelerce yol kat ediyorsunuz. Stabilize yollarda zıplaya hoplaya tüm gün safari yapacağınız için aslında kalacağınız otelin konforu ve imkânları çok önemli. Avrupa'da ya da pek çok seyahatimde konakladığım otelin imkanları benim için çok da önemli olmaz. Gezmeye gidiyorum odaya bir tek uyumak için gireceğim mantığı ile hareket ederim. Küçük, merkezi, temiz, güvenli ve fiyatı makul bir yer yeterli olur. Ama Afrika'da biraz şımartın kendinizi çok özel safari lodjeler var. Gerçekten çok özel konaklama imkanları var. Tabii fiyatlarda sağlam. Ama inanın bana tüm günü safari aracında geçirdikten sonra muhteşem bir odaya girmek hele bir de savana karşı muhteşem bir manzarada sunuyorsa oda 'işte hayat bu' dedirtir.

Jambo jambo...

Ağustos 2018 de THY' nin düzenli seferi ile Kenya' nın başkenti Nairobi' ye hareket etim. Gece saat 02.00 gibi Nairobi' de otele yerleşip ve hemen uyudum. Sabah kahvaltısını babunlar eşliğinde yapmak sürpriz oldu. Swahili dili fonetiği güzel bir dil ve söylendiğine göre öğrenmesi de kolaymış. Sabah sabah garsonlardan ilk öğrendiğim tatil boyunca ağızma yapışacak jambo (merhaba), jambo jambo (herkese merhaba), karibu (hoş geldiniz), asanti sana (çok teşekkür ederim) sözcükleri oldu. Dilleri güzel ama başkentleri Nairobi felaket bir şehir. Trafik felç. Hatta trafik sıkışıklığında dünya rekoru Nairobi' de imiş. Dolayısı ile şehir merkezinde bir plan yapacaksanız

iki kere düşünün derim. Şehir çevresinde ilk hedef zürafaların koruma altında olduğu bir park idi. Zarafet timsali zürafaları elle beslemek mümkündü zira o kadar insanlara alışmışlar ki. Arkasından öksüz fillerin bakıldığı fil yetimhanesine gidildi. Bir yığın bebek fil vardı. Büyük süt şişelerini hortumları ile tutarak beslenmelerini izlemek çok sevimliydi. Filler doydular biz açtık. Hedefimiz Kenya' nın olmazsa olmazlarından 'Carnivore' et restoranı. Otantik bir dekorasyona sahip restoranda inek, koyun, domuz, impala, devekuşu, hindi, tavuk, timsah, yılan gibi Afrika' da var olan tüm hayvanların etlerinden sen pas deyinceye kadar getiriyorlar. Test etmek için güzel bir yer, giderseniz uğrayın derim. Yemek sonrası beş saat süren bir yolculukla Amboseli milli parkına geldik.

Amboseli milli parkının iki özelliği var. Bir, bu kadar fili bir arada görebileceğiniz başka bir park yok. Gerçekten de ilk vardığımızdan itibaren çok sayıda fil gözümüze çarptı. Dişi filler genellikle yavrularla beraber dolaşiyor, erkek filler onlardan çok uzaklaşmadan ayrı dolaşiyor. İkincisi ise Afrika' nın damı kabul edilen meşhur Kilimanjaro Dağı' nın en güzel buradan

görünmesi. Amboseli' deki otelimiz geniş bir bahçe içinde çadır konseptli odalardan oluşuyor. Doğanın ortasında bir kampta üstelik de bir çadır odada kalıyorsanız, bu özel zamanların değerini bilin. Çünkü geceleri vahşi hayvanların seslerini dinleyerek uyuyor, çadırınızın önünden geçen hayvanları bile izleyebiliyorsunuz. Ama korkmayın, kamplarda güvenlik önlemleri en üst seviyede. Zaten geceleri nöbetçiler geziyor desem de odalarda telefon olmamasına biraz takıldım. Çadır dedimse, öyle sıradan bir çadır sanmayın sakın. İçi olağanüstü lüks döşenmiş odalar bunlar. Dış cepheleri branda bezinden yapılmış ki, doğayı tam anlamıyla hissedin. Yıllardır safari fotoğraflarına bakarken çadır lodgeleri görüp böyle bir konaklama tecrübesi yaşamayı isterdim. Nihayet bu isteğimde oldu.

Amboseli' deki ertesi günümüzde safari sonrasında bir Masai Köyünü ziyaret ettik. Masailer hala ilkel şartlarda yaşayan Afrika' nın en bilinen kabilelerinden biri. Temel besin gıdaları et, süt ve hayvan kanından oluşmakta. Bazen de sütle kanı karıştırıp içiyorlarmış. Köyün en yukarı zıplayan en prestijli kişisi oluyormuş. Yukarı zıplayarak yaptıkları bir dansları da var. Erkeklerin köyde yegane görevi ateş yakmaktır. Mangalı erkek yakar ritüeli kesin Masaililerden çıkmıştır diye düşünmeden edemedim. Aslına bakarsanız daha bakir beklediğim için çok büyük hayal kırıklığına uğradım. Turizmin etkisine çoktan girmişler ve 1 dolar fazla alabilmek için her türlü üçkâğıttı yapmaya hazırlar. Beş lira etmeyen şeylere 20 dolar fiyat veriyorlar ki onlar için ciddi paralar bu rakamlar. Almayınca nasıl sinirlenip bağırıyorlar, resmen azarlıyorlar.

Bir sonraki gün Amboseli' den Naivasha Gölü rotasına doğru harekete geçtik. Geldiğimiz yolu geri dönerek uzun bir yolculuk yaptık. Nairobi trafiğine girmeden şehir merkezinin dışında dünyanın en kalabalık favelalarından birinin yanından geçtik. Kibera mahallesi Güney Afrika' daki Soweto' dan sonraki en büyük gecekondü mahallesi. Aslında 1.5-2 milyon kişinin yaşadığı teneke evlerden oluşmuş bu mahalleye şehir de diyebiliriz. Nairobi' den güneye indiğimizde çarpıcı Büyük Rift Vadisi' ni gördük. Bu vadi Kızıldeniz' den başlayıp Mozambik' e uzanan ve Afrika' nın doğusunu Hint Okyanusu' na devşirmeye çalışan, üzerinde devasa Victoria ve Tanganika göllerinin bulunduğu dev yarık. Bu yarık insanlığın doğuşuna tanıklık etmiş bölge olarak mistik bir özellik taşıyor. Gideceğimiz Naivasha Gölü' de yarık üzerinde yer alıyor. Üzerinde çok sayıda hipopotam, zebra, geyik ve envai çeşit kuş bulduran bu göl bizi, korku filmlerine sahne olabilecek bir manzarada tekne yolculuğu ile misafir etti. Otelde akşam yemeğinden sonra bahçede yakılan ateşin etrafında sohbet ederken etrafımızda geyikler ve zebra dolanıyordu. İnsan 'nasıl olur, bu mümkün mü?' diyor. Hatta ben abartıp bir zebraı sevmek falan istedim. Ama o kadar ürkek ve naif hayvanlar ki seveceksen uzaktan sev mesajını verip, hemen kaçıyorlar. İnsanların nasıl parmak izi oluyorsa zebraalarında kendine has desenleri bulunduğundan hiçbir zebra bir diğeri ile aynı değilmiş. Sabah erkenden yollardayız gene. İlk iki gün Masai Mara' da, sonra sınırı geçerek üç gün Serengeti' de safari yapacağız. Büyük Göç (Great Migration) zamanı Afrika' da Safari yapmak uzun zamandır hayallerimi süslüyordu. Bu benzersiz ana şahit olmak, Büyük Göçe rastlamak her ne kadar şans olsa da biraz da uygun mevsimde, uygun Milli Park' ta bulunmakta önemli. Ben şanslılardandım Masai Mara' da göçe şahit oldum, Serengeti' de büyük beşi ve vahşi yırtıcıları gördüm.

Büyük Göç için en uygun zaman...

Yırtıcı hayvanlar göç etmiyor sadece öküz başlı antiloplar yani gunular ve zebra göç ediyor. Zaten bu iki doğal parkın hayvan nüfusunun çoğunluğunu bu iki hayvan oluşturuyor. Ocak-Mart aylarında; Büyük Göç Serengeti Milli parkının güneyinden başlıyor. Nisan-Mayıs da Serengeti için yağmurların sona erdiği kurak dönemin başladığı zamandır. Dolayısıyla göç edecek tüm hayvanlar su ihtiyaçları ve buna bağlı olarak yağışlar nedeniyle yeşeren otlarla beslenmek için Grumeti Nehrine doğru yavaş yavaş göç etmeye başlarlar. Haziran ayı itibarıyla Grumeti Nehri' nin suları azalmaya başladığından antiloplar ve zebra, timsahlarla dolu nehirden geçiş gerçekleştirirler. Timsahlar, antilop ve zebraaların ne zaman nereden geçeceğini artık ezberlemişler ve büyük gruplar halinde toplanıp gelecek olan antilopları bekliyorlar. Belgesellerde görüp, ağızımız açık izlediğimiz görüntüler işte buraya ait.

Temmuz ayına girilmesiyle birlikte hayvanlar su alan alanlara doğru yollarına devam ederler. Su alan yer Afrika' nın en ünlü safari alanı olan Masai Mara' dır. Grumeti Nehrinde olduğu gibi Mara Nehri geçişi de tüyler ürperten sahneler sunmakta ve milyonlarca antilop ve zebraın görkemli geçişine ev sahipliği yapar. Ağustos ve eylül aylarında Mara Nehri Büyük Göç' ün en önemli noktası ve her yıl aynı dramın yaşandığı kilit yeridir. Timsahlar yıllara dayanan tecrübeleri ile kimleri hedef alacağını biliyor. Yani gençleri.

Buzağular annelerinden ayrı düşmemek için gayret etse de boşuna. Ne kadar uğraşsalar da yem olmaktan kurtulamıyorlar. Ama burada timsahlar için de umutsuz bir döngü söz konusu. Eğer şimdi yeterince beslenebilirlerse kıtlık döneminde aylarca hatta maksimum 1 yıl aç kalabilirler. Ölümün sürü için yaşam kadar önemli olduğu unutulmamalı. Doğaldır ki hayvanların ne zaman nehri geçeceği tam olarak bilinmiyor. Beklemeye sabırlı araçlardan birisi geçme niyetini hissederse telsiz ile diğer araçlara haber veriyor. Biz de tam böyle bir pozisyona yetişmişken timsahlardan değil de aşırı sayıda biriken arabalardan ürken antiloplar nehri geçmekten vazgeçip başka yöne gittiler. Vahşi yaşam belgeselini televizyondan değil de vizörden izleyerek, parmağımız hep deklanşörde, kendi belgeselimizin yönetmeni olmanın keyfini yaşadık. Gene başka bir telsiz haberi ile nehri geçmeye çalışan zebra ları izlemek için tozu dumana katarak farklı bir noktaya yöneldik. Yüzlerce zebra nehirde sessiz sesiz pusuya yatmış timsahları görünce saatlerce nehri geçmediler. Bu bekleme süreci o kadar uzundu ki bizim ekiple daha fazla dayanamayıp başka bir rotaya yöneldik. Mara' da bir başka gün binlerce diye belirtebileceğim sayıda öküz başlı antilop sürüsüne denk geldik. Tozu dumana katmış sulak topraklara, taze otlara doğru gidiyorlardı. Ülkemde bir tane sincap ya da kirpi görünce sevinen, şaşırın ben bu sahne karşısında şoke oldum. Videoları instagram sayfamdan izleyebilirsiniz.

Ekim ayına girilmesiyle beraber hayvanlar yağışın başladığı Serengeti' ye doğru geri dönmeye başlar ve göç aralığı kadar sürer. Hayvanlar yıl boyu Tanzanya – Kenya arasında suyun peşinde, saat yönünde bir daire çizerek sürekli göç halindedir. Her yıl 1 milyondan fazla antilop ve 200 binden fazla zebra Tanzanya ve Kenya çevresindeki 800 km'lik bir çemberde mevsimsel yağmurları kovalamak zorundadır. Su vahşi yaşamda hayat kaynağıdır. Özellikle antiloplar yağmurların nerede yağdığını 40 km öteden hissedebilirler. Yıllık göç sırasında çeyrek milyon antilop, 30.000 zebra ölüyor. Güneşin kavurduğu Afrika'da Safari hayaliniz varsa bu göç dönemini dikkate alarak tatil planınızı yapmanızı tavsiye ederim.

Masai Mara benim için sonsuzluk anlamına, yerel dilde ise 'benekli bölge' anlamına geliyor. Mara' da konaklamamız bir tepe üzerine kurulu son derece iyi gizlenmiş Serena Masai Lodge idi. Bizi otelin hemen yanı başında zarif bir zürafa jambo jambo diyerek 😊 karşıladı.

Otelimiz sanki Hobbit eviymiş gibi restore edilmişti. En güzel özelliği ise manzarasıydı, uçsuz bucaksız savan manzarası. Savanda doğa tüm seslerini fısıldıyor, elinde avucunda ne varsa tüm cömertliğiyle bize sunuyor. Bir Egeli olarak manzara demek benim için deniz demektir. Deniz ve hatta yeşil olmayınca pek haz etmem. Ama savan başka bir şeymiş. Tüm ekip manzaraya nazır bir müddet konuşmadan, hipnotize olmuş gibi hayran hayran izledik, savanın sesini dinledik.

Uçsuz bucaksız Serengeti savanının ev sahibi Afrika'nın beş büyüğü. Bunların dışında çita, sırtlan, çakal, zürafalar, filler, zebra, antiloplar, firavun fareleri, maymunlar ve babunlar, warthog denilen yaban domuzları, envai çeşit kuşları görme imkanım oldu. Savan sonsuzluğun simgesi. Yön duygusu yok, yol yok, nerden başlayıp nerde bitirdiğimizi ben beş gün boyunca anlamadım. Safari şirketleri arasında muhteşem bir haberleşme sistemi var. Leopar kendini mi gösterdi, bir aslan ailesi mutlu mesut mu yaşıyor... Rehberler telsiz sistemi ile birbirlerine haber veriyor seni de oraya yönlendiriyorlar.

Afrika'nın beş büyükleri — Big Five

Fil, gergedan, aslan, leopar ve buffalo olmak üzere Afrika'nın beş büyüğüdür.

Filler karada yaşayan hayvanların en büyüğü kabul edilir. Günde ortalama 200 kg besin tüketirler. Hortumları ile tek seferde 6 lt su tutabilirler ve günde ortalama 200 lt su içerler. O yüzden sulak yerde yaşamayı tercih ederler. Anaerik yapıları vardır. Bu yüzden lider hep dişi fildir. Sosyal hayvanlar olduğundan hep sürü halinde hareket ederler. Hamilelik dönemi 22 aydır. Filler, Afrika ve Asya filleri olarak ikiye ayrılır. Afrika fillerinin kulakları daha geniş ve büyük, hatta Afrika haritası şeklindedir, kafası da daha yuvarlakken Asya fillerinin kafasında deve gibi 2 çöküntü vardır ve kulakları da şekilsiz ve küçüktür. Ortalama yaşam süresi 70 yıl olan, Afrika'nın beyaz altını kabul edilen filler aslında dişleri yüzünden bu kadar popüler hale gelmiş. Fildişi ticareti yüzünden 2002 ila 2012 yılları arasında 800.000 filin katledildiği söyleniyor ve günümüzde Afrika'da sadece 400.000 fil kalmış. Bugün hala fildişi ticareti için her gün 96 fil öldürülmekte. Eğer halen koruma altına alınmazlarsa 2023 yılına geldiğimizde fil neslinin dünyadan yok olacağı tahminler arasında. Tüm safari boyunca o kadar çok bebekleri ile beraber fil ailesi gördüm ama gene de doymadım.

Gergedanlar kara hayvanları arasında fil' den sonra ikinci büyük memeli. Fil 7.000 kiloyken, gergedan 3.500 kilo geliyormuş. Kalın ve hassas derisi olduğundan güneş ve sineklerden korunmak için genelde çamurlarda yatarlar. Üzerlerinde kuruyan

çamur tek çareleri. İri yapılı olmalarına rağmen saatte 30 ila 40 mil arasında hız yapabiliyorlarmış. Hamilelikleri 15-16 ay süren gergedanlar günümüzde sadece 28.000 tane kalmış. Tüm safari boyunca yalnızca bir gergedan gördüm o da nazlı nazlı yürüyordu. O kadar iri bir hayvan ki nasıl koşabiliyor aklım ermiyor.

Ormanlar kralı denmesine rağmen Afrika'da aslanlar ormanda değil açık alanlarda çalılıklar arasında yaşıyorlar. Diğer hayvanların görme hissi gece azaldığından genelde aslanlar gece avlanırlar. Bireysel olduğu gibi topluca da avlanan aslanların farkı erkek yerine dişinin avlanmasıdır. Erkekler rahatına düşkün olduklarından yemeği önüne isterler. Avlanma sonu beslenme hiyerarşiye göre gerçekleşiyor. Ve en son nasiplenen aslan yavruları olur. Aslanların sayısı yıllar önce 200.000 iken günümüzde sadece 20.000 tane kalmış ve 26 Afrika ülkesinde tamamen yok olmuş. Biz yeni avlanmış bir aslan ailesinin beslenmesinin hemen üzerine yetiştik. Dişiler yavruları ile birlikte, alfa erkek yalnız, delikanlılarda grup halinde yaşıyorlar. Yeni beslendikleri için çok sakindiler 15-18 kadar aslanın dibine kadar yanaştık (instagram sayfamda videosu var), inanılır gibi değil.

Büyük Beş' in içinde yer alan ve görülmesi oldukça güç olan hayvan doğal olarak leopar. Dört sene önce ilk safarimi yaptığım zaman big five değil big four yapabiliştim bu yüzden. Ama bu sefer çalılıkların arasında karnı tok avare avare dolanan bir leopar gördüm. Leoparlar genelde ağaç dallarında görülür. O yüzden safari esnasında sizin dikkatinizden çok yerel rehberiniz ya da şoförünüzün bunu fark etmesi gerekiyor. Bizim leopar karnı tok, sırtı pek bir şekilde safari aracımızın dibinden geçti. Bu arada telsiz anonsları ile şoförler birbirlerine haber verdiği için dakikalar içinde onlarca araç olduk. Ama bizim leopar hiç

rahatsız olmadı. Sanki leopar değil de yalnızca büyük bir kedi gibi uysal hayvanı görünce, güzel bir foto alabilmek için cipin üstüne çıktım. Fakat şoförümüz birden panikledi, durumun ciddiyetini yeteri kadar anlamadığımı düşünerek fırcasını attı. Safari ciplerden imedikten sonra tehlikeli bir aktivite değil. Hayvanlar toprağa ayağımız değmediği sürece cipleri bir nesne gibi algılıyorlarmış, dolayısı ile cipin içindeki insanı da. Yırtıcı kediler bazen aracın üzerine atlayabiliyormuş, o yüzden ayağa kalmamız istenmiyormuş. Pek mümkün mü bilemedim ama hareketsiz kaldığın sürece çoğu zaman bir şey olmazmış. (leopar fotoğraf ve videoları için instagram adresim@sevilaykaraduman)

Safari boyunca antiloptan sonra en fazla rastlayacağınız hayvanlardan bir tanesi buffalolar. İri gövdeleri ile ürkütücü görünüyorlar. Bizim şoförün en çok korktuğu hayvan anne buffaloymuş. Çünkü gözü hiçbir şey görmeden saldırırmış, bazen toslayarak dört çekerleri devirdikleri bile olurmuş. Serengeti' deki otelimizde gene Serena ailesinden; Serena Serengeti lodge. . . Burası yıllar önce fotoğrafını görüp kalmak istediğim çok özel bir lodge. Savana adapte olmuş, yanına gitmeden fark edilmiyor. Tesisin ve odaların çok özel bir tasarımı var. Lodge de hava karardıktan sonra odalara ya da herhangi bir yere giderken güvenlik açısından silahlı korumalar eşlik ediyor. Otelin içinde dik dik adı verilen minyatür antiloplar dolaşiyor. Bunlar oldukça sevimli ama bir yabancı konuk sabah kapısını açınca iki adet sırtlanı karşısında gördüğünü söylerken hala panik içerisindeydi.

Safarinin insanlar için en vahşi, en acımasız hayvanı ne aslan, ne leopar, ne de sırtlan. En ufak olanı yani sivrisinekler ☺. En büyük sıkıntı. . . Onlar yüzünden gelmeden sarihumma aşısı olup, kinin kullanmak zorunda kaldım. Otel odaları cibinlikli oluyor gene de üzerlerine off max sıkılması öneriliyor. Dışarıda da kısa kollu ve şort giymek önerilmiyor. Şaka bir yana bu güzellikleri görmek için bir değil on aşı da olurum, hiç sorun değil. Afrika'da olmanın verdiği bir de tarifsiz huzur var ki onu da en güzel Hemingway anlatmış 'Afrika'da uyanıp da mutsuz olduğum bir tek sabah olmadı' demiş.

Ngorongoro Krateri. . .

Afrika' da son doğal parkımız Ngorongoro. . . Burada bir buçuk gün kalacağız. Pek çok gezginden yıllardır burayı duyuyordum, dinliyordum. En çok merak ettiğim yerlerden birine nihayet geldim. Burası 2-3 milyon yıl önce patlayan yanardağın kendi içine çökmesiyle oluşmuş, dünyanın en büyük krateri Ngorongoro. Zaten Ngorongoro'nun anlamı da ateşten doğmuş demekmiş. Kraterin tepesinde bir seyir terasında manzarayı görmek ve fotoğraflamak için duruyoruz ve çarpılıyorz. Rehberimiz hereksin ilk görüşte böyle bir şok yaşadığını gülümseyerek söylüyor. Kraterin ağzından yani tepesinden bulutlar şelale gibi kraterin dibine dökülüyor. Bir animasyon filmi olsa bu kareyi amma abartmışlar, bu nasıl bir hayal gücü derim. Kendimi Avatar filminin içinde hissettim ve bir an panikledim 'bir buçuk gün çok az' diye.

Doğa harikası UNESCO dünya mirası listesinde bulunan Ngorongoro krateri, Doğu Afrika'da yaşayan hemen her tür hayvana ev sahipliği yapıyor. Yoğun bitki örtüsüyle kaplı 600 metre yüksekliğinde tepelerle çevrili olduğu için dış dünyadan izole bu cennet krater; yaklaşık 20 kilometre çapında, 260 km² alana sahip. Yılın her zamanı burada su bulunduğu için hayvanlar göçe katılmıyorlar ve yılın 12 ayını burada geçiriyorlar. Farklı türlerden yaklaşık 25.000 büyükbaş hayvanı barındırmasından dolayı turistlerin uğrak noktalarından. Kraterin tabanına inince buraya neden 'Nuh'un gemisi' dendiğini hemen anlıyorum. Muhteşem bir görüntü. Sararmış otların üzerinde yüzlerce zebra, wildebeest (geyik-at-öküz görünümüne sahip bir hayvan), impala hoş geldin diyor. Az ilerideki ağaçların üzerinde babunların itiş kakışları dalları çalgın bir ritim ile hareket ettiriyor. 4-5 kilometre ilerideki gölden büyük bir kuş sürüsü havalanıyor. Beş büyüğün dışında çita, sırtlan, su aygırı, Afrika antilobu, gazel, deve kuşu ve kraterin dibindeki sodalı göl Magadi'de yaşayan flamingoları ve daha başka pek çok hayvanı yakından görebildik. Hatta nesli kritik derecede tehlike altında olan gergedanlar tek tük de olsa hala bu kraterde varlık gösteriyormuş. Serengeti ve Masai Mara' da tüm gün safari yaparak gördüğümüz hayvanları bir günde, hepsini bir arada gördük. Bir aslanın ya da çitanın acımadan asla avlanmadığına şahit olduk. Yani burada, durup dururken, bir canlı diğerinin canına kastetmiyor. Tüm hayvanlar acayip bir huzur ve dinginlik içinde birlikte yaşıyorlar. İster istemez zihnimdeki yaramaz çocuk 'biz insanların hayvanlardan öğreneceğimiz daha çok şey var' diye bağıyor.

Öğlen yemeğimizi kraterin dibinde yeşillik bir alanda alıyoruz. Kraterde yalnızca bu bölgede araçtan inilebiliyor. Pek çok cip var ve herkes paket yemek tüketiyor. Bizi biraz daha ileri bir bölgeye götürüyorlar ve harika bir sunumla, muhteşem bir

masaya konuk ediyorlar. Şimdide Out of Africa film setine girmiş gibi hissediyorum. Yabanda böyle bir öğlen yemeği hiç beklemiyordum. Daha fazla ne olabilir derken akşamüzeri krateri yukarıdan gören, tüm manzaraya hakim, doğa ile bütünleşmiş bir otele gidince zevkten adeta dört köşe oldum diyebilirim. Burası tabii ki Ngorongoro Serena Safari Lodge... Odanın balkonuna çıkıp muhteşem manzaraya dalıyorum. Karşımda kraterin ağzından şelale gibi dökülen bulutlar eşliğinde güneş batıyor. Alfabemizdeki 29 harf duygularımı ifade etmeye yetmiyor, ağlıyorum... Hiç huzur ve dinginlik içinde ağladınız mı? Hiç kelimeler yetmediği için ağladınız mı? Ve güneş batıyor. İçimde bir huzur, kulaklarımda yabanın sesi, zihnimde gün doğumu için sabırsızlanan küçük Sevilay ile yemeğe gidiyorum. Çok güzel bir Dolunay var şansımıza. Ama hayvanlar rahatsız olmasın, doğanın düzenini bozmayalım, ışık dışarı çıkmasın diye perdeler kapatılıyor ve herkes uyarılıyor. Doğaya, tüm canlılara saygı, özen böyle olur işte. Nasıl bir yerdeyim, nasıl medeni, nasıl duyarlı insanlarla beraberim. Kim bilir bu seyahatler bana daha neler öğretecek, nasıl duygular yaşatacak?

Sabah bu muhteşem yerde bulut şelalesine karşı güneşin doğumunu izlerken insanların niye güneşe taptıklarını sanki idrak ediyorum. İleriki senelerde bir daha Ngorongoro'ya gelme düşüncesi ile aracımızda yol alırken burasının, Tanzania'da içinde insan yaşayan tek milli park olduğunu öğreniyorum. Kraterin ağzında, Masai kabileleri yıllardır yırtıcı hayvanlarla bir arada yaşıyorlarmış. Tüm tatil boyunca bir slogan gibi söylediğim cümleyi 'hakuna matata' tekrarlıyorum. Kafana takma demek olan bu cümle dilimde, seyahatimin son 2 gününü geçireceğim Zanzibar Adasına doğru yol alıyoruz. Zanzibar detaylarını bir başka sayımızda paylaşmak üzere herkese HAKUNA MATATA diyorum.

Orhan Çınar

Acil Tıp Uzmanlık eğitimini, 2005 yılında GATA Acil Tıp Anabilim Dalının ilk uzmanlarından biri olarak tamamlamıştır. 10 yıl boyunca Acil Tıbbın GATA ve Askeri Sağlık Sisteminde gelişmesi sürecinde rol almıştır. 2015 yılında Acıbadem M.Ali Aydınlar Üniversitesinde göreve başlamıştır. 2011 yılında, University of Utah'ta Acil Tıp Araştırma Üst İhtisas eğitimi almıştır. 2013-2017 yıllarında Turkish Journal of Emergency Medicine dergisi baş editörlük görevini yürütmüştür. Türkiye Acil Tıp Derneği 13.Dönem Yönetim Kurulu üyesidir. TATD' de Acil Tıpta İnovasyon Çalışma Grubu başkanıdır. MOBİL-ED Mobil Uygulaması, INNOVEM Simülasyon Etkinliği kurucusudur. Halen Acıbadem Ankara Hastanesinde çalışmaktadır, evli ve 2 çocuk babasıdır.

TATD' den yeni bir kurs!

Taktik Alanda
Acil tıbbi
Müdahale
Kursu

Yakın zamanda, Türkiye Acil Tıp Derneği bünyesinde kurulan Taktik Tıbbi Çalışma Grubu tarafından geliştirilen Taktik Alanda Acil tıbbi Müdahale Kursu'nun ilki 6 Temmuz 2019 tarihinde Ankara'da başarı ile gerçekleştirildi. Farklı disiplinlerden katılımcıların ilgi duyduğu kursa acil tıp uzman ve asistanları yanında asker ve polis özel birlikleri ile arama kurtarma birimlerinde görev yapan hekim ve paramediklerin de olduğu bildirildi. Kursta ateş altında, taktik alanda ve taktik tıbbi tahliye alanında müdahale esaslarını içeren teorik bilgilerin verilmesi yanında gelişmiş mankenler üzerinde simülasyon ve pratik ağırlıklı eğitimler de gerçekleştirildi. Prof. Dr. Orhan ÇINAR, Doç. Dr. Erdem ÇEVİK, Dr. Öğr. Üyesi Yahya Ayhan ACAR'ın eğitici olduğu kursa toplam 24 kişi katıldı. Kurs koordinatörü Doç.Dr. Erdem ÇEVİK, çalışma grubu ve kurs ile ilgili yaptığı açıklamada:

'Savaş, terör saldırıları, meskun mahal operasyonları ve çatışma ortamlarında meydana gelen yaralanmalarda uygulanacak acil tıbbi müdahale standart travma yaklaşımından farklıdır.

Taktik tıbbi olarak ifade edilen etkin ve nitelikli tıbbi müdahale ile yüksek yaşam rezervine sahip çoğunlukla genç bu hasta grubunda pek çok yaşam kurtarılabilir. Başta muharip personelin kendi kendine ya da yakın arkadaşına uygulayacağı ilk yardımla başlayan, Rol-1 den Rol-4 e kadar farklı kademelerde devam eden tedavi ve taktik tahliye süreçlerinin bütününe bilinmesi bu hastaların yönetiminde temel gerekliliktir.

Taktik Alanda Acil Tıbbi Müdahale Kursu bu ihtiyacı karşılamak amacıyla planlanmış olup kurs içeriğinde taktik alanda müdahale esasları, çoklu travmaların değerlendirme ve triaj esasları ile sahra hastanelerinin kuruluş ve planlanması, savaş yaralanmalarında resüsitatif girişimler, kanama ve şok yönetimi, havayolu yönetimi, transfüzyon ilkeleri, savaş yaralılarında analjezi, profilaksi ile patlama yaralanmaları konusunda teorik ve gelişmiş mankenler ve simülasyonlar ile vaka örneklerinin tartışıldığı farklı, eğlenceli ve öğretici bir kurstur. Kursumuz ülkemizin içinde bulunduğu hassas coğrafyada tüm sağlık çalışanlarının görev alabileceği bu tür yaralanmalardaki müdahale esasları konusunda literatür ve kılavuzlar ışığında farkındalık yaratmayı hedeflemektedir.' dedi.

GEZMEK, GÖRMEK VE FOTOĞRAFLAMAK...

Zeynep KEKEÇ

Adana'da doğup büyümüş olmanın verdiği enerji ve hareketliliğe sahip olarak bilinir. Renkli ve hareketli yapısının, mesleğini ve hobilerini belirlemede etkili olduğu ifade eden sayın Kekeç, aynı zamanda profesör doktor ünvanını da taşıyan Acil Tıp Uzmanıdır. Akademik kariyer basamaklarını tamamlar iken arada da gezip, görmeyi, görgüyü, bilgi ve bilimi paylaşmayı ve bunları kitaplarla ve sergilerle paylaşarak üretken olmaya devam etmektedir.

Bir Acil Tıp uzmanı olarak yoğun ve stresli çalışma temposuna ara verdiğim zamanlarda; dünyanın farklı yerlerinde gözlemlediğim güzellikleri kareleyip kalıcı hale getirdim. Bu karelerin bana yaşattığı güzel izlenimleri ve duyguları sizlere de yaşatma; bakma ile görme arasındaki ince farkı yakalama olanağı sunmayı umuyorum.

Gezmek ve yeni kültürler tanımak her zaman ilgimi çeken, bana cazip gelen hatta yaşam enerjimi yükselten bir etkinlik olmuştur. Sadece gezmek değil, gezdiğim ve kültürünü tanımaya çalıştığım ülke ve şehirlerin özelliklerini ve güzelliklerini görmek bana keyif vermekteydi. Ancak özelliklerini bildiğim ve gezdiğim yerlerde gördüklerimi paylaşmak ve başka kişilerinde benim gözümünden görmelerine fırsat vermek, asıl heyecan verici olan işte buydu...

Aslında bu maceraya başlama hikayem oldukça ilginç. Kısa bir temel fotoğrafçılık eğitim kursu sonrası aldığım bir fotoğraf makinası ile yıllar içinde çektiğim fotoğraflar bir dost sohbeti sırasında kahve içerken sevgili arkadaşım İlker Gül'e bilgisayar ekranında gösterirken bir öneriyle başladı.. Heyecanla bazı ülkeleri ziyaretim sırasında fotoğraflarını çektiğim özellikli bina, doğa, kültür ve insan manzaralarını anlatarak, ofisimdeki bilgisayar ekranından gösterirken başlayan bu sohbet, güzel sanatlar fakültesi grafik bölümü öğretim görevlisi olan İlker hoca, "Fotograf çok güzel neden bir sergi açmayı düşünmüyorsunuz hocam" dedi. Bir Acil Tıp Uzmanı olarak bunun zor bir iş olacağı ve yeterli zaman ve deneyimim olmadığını ifade ettim. Aynı zamanda kendisi aile dostumuz olan İlker Gül hoca ben size elimden desteği veririm dedi.

Aslında o zamana kadar sadece kendim için çektiğim ve ara ara anılarımı canlandırmak amacıyla harici hafıza disketini takarak bilgisayardan baktığım fotoğraflarını sergileme kararı aldım.. Sonuçta nasıl olacağını ve sergiyi hazırlayıp hazırlayamayacağımı merak ederek İlker hoca ile çalışmaya başladık. Mesai sonrası veya boş zamanlarda bir araya gelerek yaklaşık 2 yıl süren ince bir çalışmayla binlerce fotoğraf arasından sergi fotoğraflarını hazırladık.

Acil tıbbı gönül vermiş bir Acil Tıp uzmanı olarak bu çalışmanın ilk ürünlerini Adana HiltonSA oteli fuaye alanında; 12. Acil Tıp Asistan Sempozyumu sırasında sergilemeye karar verdim. Bu etkinlik ev sahipliğini Çukurova Üniversitesi Acil Tıp Asistanlarının yaptığı sempozyuma katılan genç arkadaşlara fotoğraf sanatı konusunda ilham vereceği düşüncesindeydim ve benim küratörlüğünü (sergiye hazırlama) Sn İlker Gül ile yaptığım ilk kişisel fotoğraf sergim oldu. Gezip gördüğüm yerleri paylaşmak ayrıca keyif verdi. Sergilenen fotoğrafları gezip gören katılımcı ve otel müşterileri hatta şehirden bazı kişilerin beğenileri bana bundan sonraki sergilerime ilham kaynağı oldu. İlk kişisel sergimden sonra titiz bir çalışma ile yaklaşık 15 yıllık bir süre içinde çeşitli vesilelerle (kongre, toplantı, yıllık izin vb) gitme, gezme, görme ve dolayısı ile fotoğrafıma şans bulduğum fotoğraflardan seçtiğimiz eserleri hazırlamaya başladık. İlk sergiye katılma imkanı bulamayan öğretim üyelerinin ve hastane yönetiminin ısrarı ve desteği ile 100 fotoğraftan oluşan ikinci kişisel sergimi hippokrat salonu fuaye alanında açtık. Bunun benim için ayrı bir önemi ve anlamı vardı.. Kadın Hekim gözünden dünyadan kareler isimli bu sergi 8 Mart Dünya kadınlar gününde açıldı ve 14 Mart Tıp bayramı haftasını da içeren hafta da dahil 3 hafta boyunca ilgilenenlerin beğenisine sunuldu. Üniversitemiz, Adana ve çevre illerden ziyaretçiler olumlu geri bildirimleriyle memnuniyet verdi. Bu arada ilk baştan beri destek vererek fotoların seçimi, hem katalog çekimleri hem de askı sistemleriyle serginin hazırlanmasında ideal bir sunum oluşturulmasında büyük emeği olan küratörüm Öğr. Gör. İlker Gül hocaya teşekkürü minnettarlığımı bir borç bilirim. İşini iyi yapanlarla yola çıktığımda ortaya çıkan ürünler de beğeni topluyor. Bu yıl 8 Mart kadınlar günü kapsamında 3. Kişisel Fotoğraf sergimizi açtık. Sergimiz daha öncekilerde olduğu gibi özellikle yerel basınında yer aldı. Üç kişisel fotoğraf sergisine olan ilgi Çukurova Üniversitesi Tıp fakültesinde fotoğraf sanatıyla ilgilenen hatta benden çok daha deneyimli hocalarım ve arkadaşlarıma da ilham verdi ve hep birlikte karma sergi yapmaya karar verdik. Bu yıl 14 Mart Tıp bayramında açılışını yaptığımız ve 15 gün boyunca açık kalacak olan Karma Fotoğraf sergimizi açtık. Keyifli bir çalışma ile fotoğrafçılıkla ilgilenen ve katkı diğer öğretim üyeleriyle güzel bir paylaşım ortamı yaşama fırsatımız oldu...

Özetle Bir dost sohbeti sırasında bir öneriyle başlayan maceramız.. Son üç yıl içinde 3'ü kişisel; biri karma fotoğraf sergisi olmak üzere 4 fotoğraf sergisi ile devam etti. Bu konuda çok deneyimli ve profesyonel çekimleri olduğunu bildiğim Acil Tıp Uzman ve asistanlarının fotoğraflarındaki güzel karelerini paylaşmalarını ve imkanları olursa bunları sergilemelerini

tavsiye ederim. Ben fotoğraf sergilerimin her birinde yoğun, yorucu ama oldukça keyifli anlar yaşadım. Belki sergi fotoğraflarım eşliğinde gezi deneyimlerimi de bültenin diğer sayılarında sizlerle paylaşırım. Bir çok paylaşımın ve kişiler arası iletişimin azaldığı günümüzde, özellikle iyi şeylerin ve güzelliklerin paylaşılması; bakmak ve görmek arasındaki farkı daha iyi anlamamızı sağlayacaktır.

Kadın gözüyle fotoğraf sergisi

ÇUKUROVA Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi Acil Tıp Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Zeynep Kekeç, farklı ülkelerden çektiği fotoğrafları Hipokrat Salonu fuayesinde sergiledi. 2'DE

Hem doktor hem fotoğraf sanatçısı

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi Acil Tıp Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Zeynep Kekeç, Dünya'nın çeşitli ülkelerinde çekmiş olduğu fotoğrafları her yıl olduğu gibi bu yılda Dünya kadınlar günü medeniyetle sergiledi. ■ Sayfa 2'te

Süleyman İbize

Acil Tıp asistanı ve halen Akdeniz Üniversitesi Acil Tıp ABD'nin bir ferdi... Acilin kırmızı alanını, evin mutfağını seven birisi. Mekanik ventilasyon ve ultrasonografi özel ilgi alanı olmakla beraber, aksiyonu ve de zor hastayı sever. Günün yorgunluğunu mutfakta yeni tatlar deneyerek, NBA veya motorsporları izleyerek geçirir. Yaşamak için yemez, yemek için gezer, araştırır ve yaşar.

Çanağı beyaz, çorbası kara, fırtı kırk para...

Bir bilmecem var, cevabını kim biliyor acaba?

Çanağı beyaz, çorbası kara, fırtı kırk para.

Bilemediniz mi? O zaman bir tane daha;

Yemen'den gelir derler, kolay içilir derler, aştan sonra tadını tiryaki bilir derler.

Acaba nedir, nedir?

Bilmecelerin cevabı, tahmininiz üzere bu yazımın da ana teması olan KAHVE.

Belki denk gelmişsinizdir, bir önceki yazıda kahve çekirdeğinin tarihinden ve göçünden bahsetmiştim. Şimdi de kahvenin bu yolculuğundan sonraki sürecinden bahsetmek istiyorum.

Tabi, öncelikle kahvenin bir bitki olduğunu hatırlatmak isterim. Rubiaceae familyasında 120'ye yakın türe sahip bir bitki. Ancak dünya genelinde kahve üretiminde kullanılan temelde 2 farklı kahve bitkisi türü var, bunlar Arabica ve Robusta türleri. Farklı türler de mevcut olsa da asıl üretim bu iki tür üzerinden yapılıyor. Üretim hacminin yaklaşık yüzde 70'ini arabica, yüzde 25'ini robusta oluşturuyor.

Kahve bitkisi, soğuktan etkilenen, düzenli yağış isteyen narin bir bitki. İlk hasat için 3 yıl beklenmesi gerekir. Bitki dikimden 3 yıl sonra meyve vermeye başlar ve yaklaşık 20 yıl meyve verir. Her bir ağaçtan her seferinde yaklaşık 5 kg kahve kirazı toplanır, bundan da yaklaşık 1 kg yeşil kahve çekirdeği elde edilir.

Üretim hacminin çoğunluğunu arabicanın oluşturmasının nedeni robustaya göre daha değerli bir çekirdek olmasıdır. Üretimi daha zordur, bitki daha narindir, yetişmesi için uygun iklim aralığı daha dardır. Bu özelliği nedeniyle arabicanın aroması ve tat profili daha zengindir. Bunlar da doğal

olarak arabicanın daha pahalı bir tür olmasına neden olan durumlardır. Arabicanın yetiştiği iklim, sıcaklık ve toprak yapısı aromasını arttırırken, kafein miktarının düşmesine neden olur. Yaklaşık %0.8 – 1.4 oranında - robustanın yarısı miktarında - kafein içerir.

Robusta, deniz seviyesinden 600 metre yüksekliğe kadar olan seviyelerde yetişebilir. Daha dirençli bir ağaçtır. Arabicaya göre daha fazla ürün verebilir. Kafein oranı da daha yüksektir, yaklaşık %1.7 – 2.4 arasındadır. Tat profilinde gövde baskındır, çikolataimsi tatlar vardır. Kahve sektöründe espresso kahve için özellikle tercih edilen bir türdür. Kahve bitkisinin yetiştiği coğrafyaya bakarsak karşımıza ekvator kuşağının çıktığını görürüz. Kolombiya, Brezilya, Etiyopya, Peru, Kenya, Hindistan, Guetamala gibi Yengeç ve Oğlak Dönencesi arasında kalan sıcak ve yağışlı ülkelerde üretimi yapılır. Bitkinin yetiştiği toprak yapısı, rakım, yağış miktarı tat profilini etkileyen temel parametrelerdir. Bu yüzden yöreler arasında tat profillerinde farklılıklar oluşur. Örneğin Guetamala kahveleri çiçeksi, hafif ve aromatik bir tat profiline sahipken Hawaii kahveleri keskin, düz dengeli bir tat profiline sahiptir. Kolombiya kahvelerinde meyve, karamel aromalı gövde baskın profil varken, Peru kahvelerinde karamelimsi, tatlı, asitli tatlar öne çıkar. Toprakta önümüze kadar gelen kahvenin, tat profillerinin yalnızca yetiştiği şartlarla bile ne kadar değişken olabildiğini görüyorsunuz. Farklı demleme ekipmanları ve teknikleri sayesinde bu aşamadan sonra da kahvenin tadında farklı sonuçlar elde edebiliriz. Hatta tek bir kahve demleme tekniğinde bile demleme süresi ve oranları değiştirerek farklı tat profilleri ortaya çıkarabiliriz.

*Kahvenin faydası çoktur bedene,
Mînnetim var onu icat edene,
İtibâr etmeli gelen gidene,
Mîsafîre, dosta, eşe, akrâna.*

Yazımın geri kalanında sizlerle otomatik ve manuel kahve demleme ekipmanlarından ve yöntemlerinden bahsetmek istiyorum.

Espresso, tüm kahve çeşitlerini göz önünde bulundurduğumuzda aslında en temel kahvedir. Tek başına içilebildiği gibi başka kahve çeşitlerinin de gövdesini oluşturur. Özellikle İtalyan'ların gözde içeceği. Teknik olarak özel ekipmana ihtiyaç vardır ve ekipmanın kalitesi espressonun da kalitesini belirler. Daha çok endüstriyel alanda tercih edilse ve kahve işletmeleri tarafından yapılsa da ev tipi otomatik makineler de mevcuttur. Espresso için tanımlanmış temel kriterler vardır. Chemex de pour over demleme ekipmanlarından biridir. V60 dripper'dan farkı daha çok kişiye aynı anda demleme yapılabilir olmasıdır. 10 kişiliğe kadar büyük boyutları mevcuttur. Chemex için önerilen tarif de şöyledir. Örneğin 6 kişi için yapılacak bir demlemede yaklaşık 50-60 gr ince-orta öğütülmüş kahve, 30 saniye ön demlemeden geçirilir. Yaklaşık 4 dakika maksimum demleme süresinde 800 ml filtre kahve elde edilir. Su sıcaklığının 92-94 derece arasında olması idealdir.

Moka Pot, İtalyan'ların kullandığı bir demleme yöntemi ve ekipmanıdır. Evde, arazide kolayca kahve yapılmasına olanak verir. Altta ve üstte, sıvının toplanmasını sağlayan iki temel parça vardır ve ortada öğütülmüş kahvenin konulduğu, üst ve alt haznelerin bağlantısını sağlayan bir filtre sistemi bulunur. Alt parçaya su konulur. Ortadaki filtre kısmına espresso kalınlığından daha kalın öğütülmüş yaklaşık 10-11 gr kahve konulur. Espressodan farklı olarak bu yöntemde sıkıştırma uygulanmaz. Filtre sistemi alt parçanın içine yerleştirilir ve üst parça dikkatlice kapatılır. Başlangıçta üst parça tamamen boştur. Üst parça ile filtre bir boru aracılığı ile birbiriyle bağlantılıdır. Bu demleme yönteminde ısınan suyun buhar basıncından faydalanılır. Alt haznede ısınmaya başlayan su buharı yukarıya itilerek filtredeki kahveyle temas eder. Üst parçanın ortasındaki borunun basıncı dış basınçla eşit olduğu için alttan basınçla gelen su, sürecin sonunda kahve olarak üst parçanın içinde toplanmaya başlar. Moka pot için önerilen tarif;

10-11 gr espressodan daha kalın çekilmiş kahve
98-99 derece su
Maksimum 5 dakika demleme süresi
1-2 bar su basıncı
100 ml kahve elde edilişi.
Bunlar;

7-7,5 gr espresso boyutunda öğütülmüş kahve,
İçme suyu
85-94 santigrad derece su sıcaklığı
9 bar su basıncı
15-20 kg sıkıştırma basıncı
24-27 saniye akış süresi
30 ml kahve alımı

İdeal bir espressonun göstergelerinden birisi fincanın üstünü kaplayan fındık kabuğu renginde pürüzsüz bir kremadır. Ristretto, espressonun daha az akış süresi ile elde edilen türevidir. Yine 7-7,5 gr ince öğütülmüş kahve kullanılır. Su sıcaklığı, sıkıştırma ve su basıncı aynıdır ancak akış zamanı daha kısa tutulur. Ristretto da 15-20 ml kahve elde edilir. Espressoya göre daha yoğun ama daha az acı bir kahve elde edilir.

Americano, 2. Dünya Savaşı sırasında İtalya'da ortaya çıkmıştır. Tat profili filtre kahveyi andırırsa da espresso temelli bir kahve olduğu için farklıdır. Orijinal tarif; 180 ml'lik fincanın 2/3'ünü dolduracak kadar sıcak su konulup, onun üzerine 7-7,5 gr öğütülmüş kahveden yapılan 1 shot espresso eklenmesidir. Burada önemli olan, önce sıcak suyun konulması, daha sonra espressonun fincana eklenmesidir. Diğer türlü kahve sıcak suyla yanacağı için acı bir tat ortaya çıkacaktır. Bazı tam otomatik makinelerde uzun çekim yöntemle de americano elde edilir.

French press, birçok kahve severin artık evinde bulundurduğu bir manuel demleme aparatıdır. Aynı zamanda demleme yönteminin de adıdır. İçinde metal bir süzgeç olan cam bir haznenin içine konulan öğütülmüş kahve ve sıcak su yaklaşık 3-4 dakikalık sürenin ardından süzülerek içilir. Filtre kahve grubunda değerlendirilir.

Pour over demleme, bir filtre aracılığı ile öğütülmüş kahvenin üzerinden sıcak su geçirilerek kahve demlenmesini tarif eden yöntemdir. Farklı ürünler ile pour over demleme yapılabilir. En çok bilinen iki ürün "Chemex" ve "V60 dripper" dir.

V60 dripper; kahvenin demleneceği haznenin üzerine oturtulan, kesik koni şeklinde ve içinde su akış kanalları barındıran, genellikle porselenden üretilen bir üründür. Genellikle kendi şekline uygun kağıt filtreyle kullanılır ancak kendinden filtrelili olanları da vardır. Kullanılan öğütülmüş kahvenin miktarı çok değişken olmakla birlikte genel tarif şöyledir.

17-21 gr inceden biraz daha kalın öğütülmüş kahve
92-96 santigrad derece sıcak su
30 saniye / 30 ml ön demleme
3 dakika maksimum demleme süresi
250 ml filtre kahve eldesi

Syphon (sifon), iki hazneli bir manuel demleme ekipmanıdır. Alt taraf içine su konulan kapalı bir haznedir, üstte ise bir boru aracılığı ile alt hazneye bağlanan içine öğütülmüş kahvenin bulunduğu parça bulunur. Bu yöntemde kahve ile su üst bölümde birleşir, sonrasında filtreden süzülen kahve alt hazneye toplanır. Bileşik kaplar kanunu ile hazırlanmış, su ve buhar basıncından faydalanan bir yöntemdir. Görsel yönü fazla, kullanışlılığı kısmen az bir ekipmandır. Altına yerleştirilen bir ısı kaynağı ile alt haznedeki su ısınmaya başlar ve oluşan su buharı hazne içindeki suyu üst parçaya iter. Burada su ile birleşen kahvenin demlenme süreci tamamlandığında ısı kaynağı uzaklaştırılır ve üstteki kahve filtre aracılığı ile süzülerek alt hazneye toplanır.

Aeropress, 2005 yılında bulunan bir demleme yöntemidir. Sıcak su ve kahvenin yeterli olduğu ve basınçla demlemenin yapılabildiği manuel bir ekipmandır. Yine iki bölümden oluşur. Burada kahve ve su üst bölümde birleşir ve sonrasında manuel piston yardımı ile yaklaşık 6,5-7 bar gücünde basınç oluşturularak kahve demleme tamamlanır. Kahvenin aromatik özelliklerini ortaya çıkarmak için uygun bir demleme yöntemidir. Aeropress için kriterler şöyle belirlenmiştir.

17 gr çok ince-ince aralığında öğütülmüş kahve.
2-3 dakika demleme süresi
88-94 derece su sıcaklığı
6,5-7 bar basınç
225 ml kahve elde edilişi.

Kahve demleme ile ilgili temel ekipman ve yöntemlerden kabaca bahsettim. Ancak şu yöntem en iyisidir gibi bir iddiada bulunmak oldukça subjektif bir yaklaşım olur. Hangi tadı istediğinize, nasıl bir kahve içiminden hoşlandığınıza ve bulunduğunuz ortamın koşullarına göre demleme yöntemlerinden size uygun olanı seçebilirsiniz. Örneğin kalabalık bir gruba evde kahve demlemek için Chemex uygun bir seçenek iken V60 dripper veya aeropress yetersiz kalacaktır. Ya da arazi veya kamp şartlarında kahve yapmak isterseniz espresso makinenizi yanınızda götüremezsiniz ama aeropress, v60 dripper veya moka potu yanınızda götürebilir ve kahvenizin keyfini sürebilirsiniz.

Kahve demleme yöntemlerinin zamanla değişim ve gelişim göstereceğini düşünüyorum. Yazımda bahsi geçerse de teknoloji den de faydalanarak geliştirilen bir çok yeni ürün mevcut. Zamanla da sayıları artacaktır. Bu yazımda kahve konusundaki bilgilerinize bir parça da olsa katkıda bulunmayı hedefledim. Daha önce de belirttiğim gibi, kahve de şarap gibidir. Ufak değişikliklerle farklı tat profilleri oluşturacak onlarca, hatta yüzlerce reçete elde edilebilir. Damak zevkinize en uygun reçeteyi bulmaksa sizin elinizde.

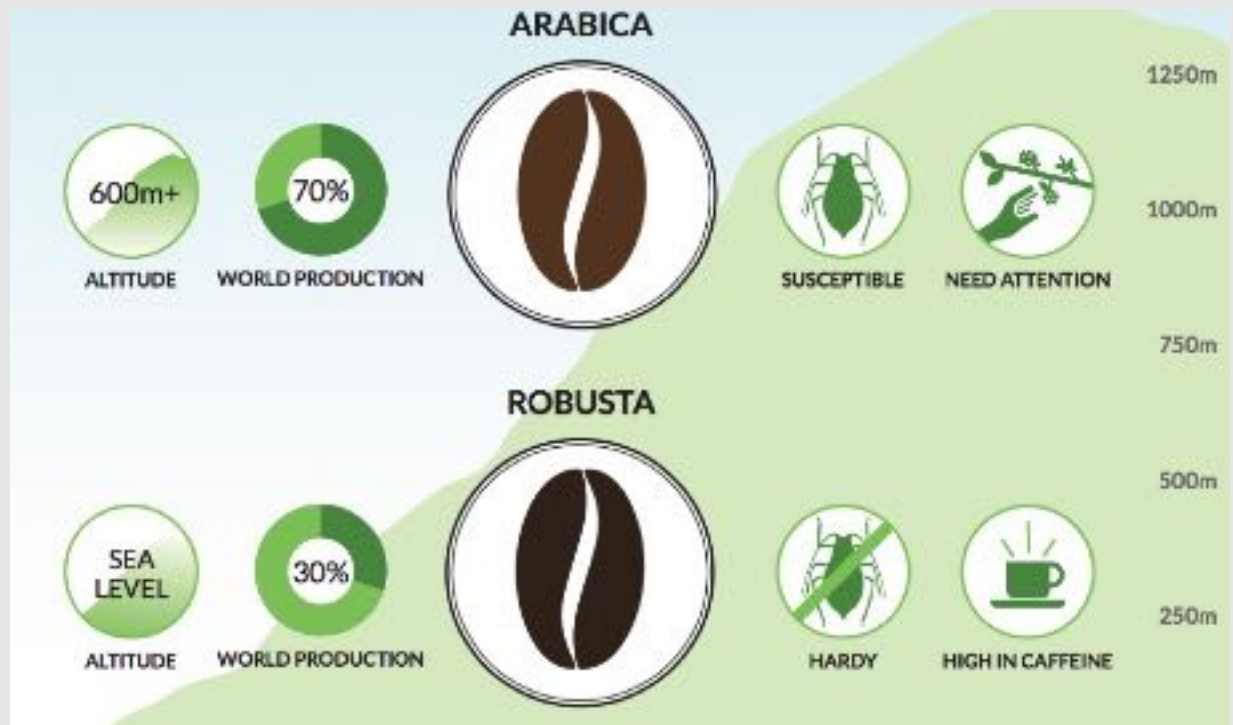
Kahveniz bol olsun.

İleri okuma için kaynaklar;

Kahve: Topraktan Fincana, Cenk R. Girginol

Kahvenâme: Klâsik Türk Edebiyatında Kahve, Namık Açıkgöz

www.perfectdailygrind.com

Güneydoğu Avrupa Acil ve Afet Kongresi İstanbul'da Gerçekleştirildi

Güneydoğu Avrupa Acil ve Afet Kongresi (2nd Southeast European Congress on Emergency and Disaster Medicine) 20-22 Haziran 2019 tarihinde İstanbul'da Deniz Müzesinin tarihi ortamında, Avrupa Acil Tıp Derneği (EUSEM) desteği, Romanya, Yunanistan, Sırbistan, Hırvatistan, Slovenya, Karabağ, Arnavutluk, Macaristan ve Türkiye Acil Tıp Dernekleri işbirliği ile düzenlendi.

TATD ve ATUDER'in ortak organizasyonu ile düzenlenen etkinlikte, 80 konuşmacı; 4 salondaki 33 oturumda 82 konu başlığını

tartıştı. Kongre sırasında yapılan kurslardan Kritik Hasta-USG kursu 15 kişinin katılımı ile; 3 pratik istasyondan (ACLS, Kan Gazı ve Nörolojik muayene) oluşan EMCC (Acil Tıp Temel Yeterlilikler) kursu ise 20 kişinin katılım ile gerçekleştirildi.

Kongreye yerli ve yabancı 250'nin üzerinde katılım vardı. 90 Sözlü ve 36 poster toplam 126 bildiri sunumu yapıldı.

Kongre sırasında düzenlenen toplantı ile 2020 kongresinin Selanik'te 2021 Kongresinin ise Tiran'da yapılması kararlaştırıldı.

R. Sinem Ceylan

1985 Karaman doğumlu.. 2003-2009 Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde lisans eğitimimi tamamladıktan Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Acil Tıp ihtisasını 2018 yılında tamamladı. Halen, Mardin Kızıltepe Devlet Hastanesi'nde mecburi hizmette görev yapmakta. Tıp Hukuku ve Toksikoloji özel ilgi alanları iken. tarihin tekerrür etmesini ve insan davranışlarının benzerliğini fotoğraflarken merakını ve heyecanını asla gizleyemez. Çayından, Türk kahvesinden ve et yemeklerinin lezzetinden vazgeçmeden yeni kültürler keşfetmeye bayılır..

BÜYÜLÜ DÜNYA

"İnsanın aradığı şeyi gördüğü doğrudur. Gelgelelim ne görürse onu aradığı da bir gerçektir."

Heinrich Wölfflin

Aradığım bir şey vardı. Sanki odanın açık penceresinden içeri girmiş sonrasında bir türlü çıkış yolunu bulamayan güvercin gibi bir o duvara bir bu duvara çarpıp yalpalıyor gibi hissediyordum kendimi. Tam bu noktada çekilen kayıtlı ilk fotoğrafın bir güvercin yuvasını belgelediğini öğrenecektim. Zamanı gelmişti ve ben fotoğrafın büyüdü dünyasına adım atacaktım. Serüvenim 2016 yılının Aralık ayında İzmir'de başladı. Özel bir fotoğraf atölyesinde temel ve ileri düzey eğitimlerimi aldıktan sonra gezilere katılarak arşivimi büyütmeye başladım. Fotoğraf sözcüğü; Yunanca photos "ışık" ve graphos "çizmek" sözcüklerinin birleşmesinden oluşmuş olup ilk kez Sir John F.W. Herschel tarafından 1840 yılında kullanılmıştır. Fotoğrafçılığın nasıl başladığına dair kesin tarih ve yer bilinmemekle birlikte 8. yüzyılda Arap kökenli Cabir İbni Hayyam'ın gümüş nitratin güneş ışığının etkisi ile karardığını bulması ve 15. Asırda Leonarda Da Vinci'nin karanlık bir odada mevcut olan ufak bir

deliğin, odanın dışında görüntüleri aksettirmesini bulması ile şekillenmiştir. İlk fotoğraf 1826'da Fransız Joseph Nicéphore Niepse'nin odasından çektiği doğa fotoğrafı olup bir kulübenin çatısı üzerindeki güvercin yuvasının bulanık görüntüsü olup siyah beyazdır (Resim 2). İlk renkli fotoğraf ise İskoç fizikçi James Clerk Maxwell tarafından siyah beyaz fotoğrafın üç ayrı filtreden geçmesi ile elde edilmiştir.

Fotoğrafçılık; Portre (Portraits), Belgesel (Photojournalism), Doğa (Nature Photography), Manzara (Landscapes), Macera (Adventure Photography), Naturel (Candid Photography), Reklam, Ürün (Still Life), Sanatsal (Art Photography) gibi dallara ayrılır. Her işte olduğu gibi göze hitap eden fotoğraflar çekebilmeniz için öncelikle kurallarını bilmeniz gerekmektedir. Her ne kadar fotoğraf çekmek kurallarla sınırlı değilse de; 1/3 kuralı, kllavuz çizgiler, çapraz çizgiler, odak ve arka plan, çerçeveleme, görüntüyü doldurma, vurgulu gözler, tekrarlayan görüntü ve şekiller, simetri gibi altın kurallar kullanarak mükemmele yakın fotoğraflar çekilebilir. Elbette fotoğraf çekebilmeniz için bir de fotoğraf makinesinin olması gerekiyor ☺ Günümüzde her ne kadar cep telefonları ile de harika fotoğraflar çekilebiliyor olsa da fotoğraf makinesinin boynumdaki ağırlığı benim vazgeçilmezim. Sanırım bir yerden tanıdık geliyordu bu his. Entübasyonun olmazsa olmazı stetoskop

gibi Mardin sokaklarında boynumun vazgeçilmezi olan fotoğraf makinem ile beni çek diyen her görüntüye kapıldığım doğrudur. Geçtiğimiz yılın Ekim ayında kaybettiğimiz fotoğrafın babası Ara Güler "En iyi makina en iyi fotoğrafı çekseydi en iyi daktiloya sahip olan da en iyi romanı yazardı." diyerek fotoğraf çekmenin makineye değil kişiye ait bir yetenek olduğunu vurgulamıştır. Tıpkı acildeki uykusuz gecelerimiz gibi sabırla, azimle, istekle arzu ile yapılabilecek bir iştir. Bir yandan doğru zaman, doğru açı, doğru ışık derken aslında uzun bir hazırlık ve bekleme süreci gerekirken bir yandan da en güzel anı kaçırmamak için bir o kadar çevik olmak gerekmektedir. Doğa fotoğrafçılığı ile ilgileniyorsanız doğa ile iç içe olabilmeyi yanısıra bolca yürüyüş yapma şansına sahip olabiliyorsunuz. Stresinizi doğal yolla atarken bir de üretim yapabildiğiniz zamanın hazzını yaşayabiliyorsunuz. Fotoğraf bir belgeleme aracı, ölüme ve yok olup (unutulup) gitmeye karşı bir direnme yolu, bir sanat ve bir iletişim şekli. Kısaca acilde çalışırken elde ettiğim hazzı, fotoğraf çekerek taçlandırmaktayım.

"Fotoğraf çekmek insanın gözünü, aklını ve yüreğini aynı hizaya getirmesidir."

Henri Cartier-Bresson

Fotoğrafçılık hakkında yazabileceklerim için bu sadece bir

başlangıç. Yazımı sonlandırırken 2018 Ocak ayında fotoğraf sanatı yolunda ilk etkinliğim olan "Tercihler" konulu fotoğraf projemden keyifli bir anımı sizlerle paylaşmaktan onur duyuyorum.

Özgür Özen

1980 yılının Nisan'ında Ödemiş'de doğduktan sonra, İzmir Atatürk Lisesi, Ege Tıp, Ege Acil üçlemesinde Bornova-Alsancak hattından 'çıkamaz mıyım ulen ben?' diyerek ülkemizin dört köşesinin acil servislerine kendini tanıttı. Artvin Ardanuç, Gazi Yaşargil, GOP Taksim İlk ve Yardım, Söke derken kendini Aydın Atatürk Devlet Hastanesi acil servisinde buldu. Ne bulursa okuyup, ne bulursa bakan, ne bulursa içen, yorulmadan yüzen, yorularak gezen olduğunu kabullenmesi ile, acil servis çalışanlığı dahil her şeyin kolaylaştığı yıllarını yaşıyor..

SENKRONİZE AFORİZMALAR

Bu hikayeye başlamadan önce yapılan eleştirilere 'durmak'; 'izlemek'; 'beklemek' eylemlerimi gerçekleştiriyordum. 270 joule ile 200 joule karşılaştırırken, adrenalın atropin sohbetini dinlerken, spinal travma dahil herkese steroid verirken, tüm vücut bti yi tüm bedenlere istek yaparken bu hikayeye başladım.

'Dr.Ata Soyer' hekimlerin sınıfsal kökeninden bahsettiği kitabında der ki; 'Başka bir dünya istiyorken başka bir tıp yok demek anlaşılabilir.'

Dr.Tolga Ersoy 'İtakerasi, Tıp ve Kültür' kitabında der ki 'insanın en temel hakkı olan sağlıklılık durumu egemenlerin elinde bir baskı aracına dönüşür.'

W.H.R Rivers 'Tıp, Büyü ve Din' kitabında der ki 'İlkel kültürlerdeki toplumları incelemek sadece uygar dünyada tıp sanatının belirli türlerinde dolandırıcılık ve sahtekarlığın oynadığı rolü hatasız bir şekilde kestirmemize yardımcı olmayacaktır'

Tıp terk; Derman İskender Över, nam-ı diyar Küçük İskender der ki;'

'Bir doktor nasıl dinlerse

Hastanın göğsünü, işte öyle dayalı

Kulaklarını gökyüzüne

Çünkü farkındayım,

Ölüm büyük bir hırslı ile başlayıp, tarifi imkansız bir hayalle son bulacak'

Metin Yeğün, Topraksızlar kitabına şöyle başlar 'bir uzun şenlikli yürüyüşümü'

Ve Can Yücel; nam-ı diyar Can Baba Bindokuzyüz Kırkbir Buçuk

şirinde;

-Dr.Refik Saydam, Başbakan

Milli Koruma Kanunu mevzuu ve mevzuatı dolayısıyla diye devam eden dörtlüğünde 'acil Servis' değişimine o zamanlardan atıf yapmış olabilir mi?

Bir Çin Atasözünün dediği gibi; 'Belirleyeci olan nereye baktığın değil,nereden baktığındır.'

Yaptığımız işe atıf yapanların sayısı ve çeşitliliği okuduğunuz gibi fraksiyon çeşitliliği barındırıyor. Ya da biz böyle anlamlandırıyoruz. Bir Acil Tıp Uzmanının okuduğu kitaplar diye sohbe başlasak şimdiye yarın okumayı bırakmış olabiliriz.

Kaç dil konuşabildiğimizi, kaç ülkeyi gezebildiğimizi, kaç enstrüman çalabildiğimizi konuşabilmemiz için mi kompresyon/ventilasyon oranını tartışıyoruz, bizden sonra doğmuş olanlara bıraktığımız anksiyetimiz için mi hızlı acil servis sirkülasyonu istiyoruz, algoritmalarından şaşanlara yabancılaşmamızın sebebi algoritmasız dış bile fırcalayamamamız mı, rutine kızgınlığımız kitaplarımızı bile kategorileştirmekten korkumuz mu acaba?

Biz acil tıp uzmanları ve asistanları yaşamımıza anlam bulmaya çalışıp bir dert mi anlatıyoruz yoksa tutunamayanları yazabilen bir adamın banyoda hemorajik svosunu önceden tahmin edebildiği basit bir yolculuk mu mesleklerimiz biz biz biz yaşayıp anlatmak isterken mi böyle yazılar yazıyoruz yoksa her şeyiboş verip kim okursa okusun kim ne hakkımızda düşünürse düşünsün mü diyoruz?

Devam eder miyiz anlatmaya?

Yoğun Bakımda yer olacak mı haftaya?

OED HAKKINDA TÜM BİLDİKLERİNİZİ UNUTUN.

İki Dil Seçeneği
Cihazı kullanırken önceden belirlenmiş iki dil seçeneği arasında geçiş.

Erişkin ve çocuk aynı pad ile şok uygulama

LIFEPAK TOUGH™
Zorlu koşullar için IP55 koruma derecesi.

Mevcut en yüksek enerji
İhtiyaç duyulduğunda daha etkili şoklar için 360J düzeyine kadar enerji sağlar

ClearVoice™ teknolojisi
Ortamdaki gürültüyü algılayarak, talimatların anlaşılabilir olması için ses düzeyini ayarlar.

Metronome ve CPR talimatları,
Şarj süresi yok (sıfır saniye)
Etkili bir tempo ayarlayıp kullanıcılara sesli talimatlar vererek, ihtiyaca göre tekniği algılar ve düzeltir.

4 yıl batarya ve pet ömrü,
farklı zamanlarda değiştirebilme imkanı

8 Yıl Garanti

Ali Kaan Ataman

Acil Tıp Uzmanı, Koyu Beşiktaşlı, Teknoloji tutkunu. Hayvansever, Sualtı sevdalısı... Adını bilmeyenlerin "o sakallı bey var ya" diye tanımladığı bu birey, aynı zamanda; idealisttir, her türlü bilgiye kafa göz dalar, yer-yutar. Dokuz Eylül'den mezun olup uzmanlığını da aynı hastaneden alan Kaan, mesleki maceralarına Cizre Devlet Hastanesinde devam etmektedir...

Gonca Karakaptan

Çok konuşuyorsun, "sen Avukat ol" lafına inanarak mesleğe adım atmıştır. Yapamazsın diyenlere aldırmandan genç yaşında emsal davaya imza atmıştır, sayesinde artık; kimse, kimsenin vergileriyle maaşını almamaktadır. Haksızlığa gelemes, kolay kolay pes etmez. Kedisinin anası, kendi bürosunun ve de TATD' nin avukatıdır.

Bir Emsal Dava;

"Benim Param ile Maaş Alıyorsun"

Kısa zamanda çok sevilen bir dergi haline geldiğini gözlemlediğimiz "Bülten" dergisinin bu sayısı ile birlikte yeni bir "Köşe" ye başlamış oluyoruz. Hukuk Köşesi olarak adlandırdığımız bu köşe'de; okuyucularımız tarafından merak edilen sağlık hukuku konularına ait yazılara yer vermeye çalışacağız. İçeriğini, sevgili yazarımız Ali Kaan Ataman'ın hazırladığı bu sayfalarda, hukukçumuz sayın Av. Gonca Karakaptan sizden gelen soruları cevaplayacak, yorumlayacak. Bazen soru-cevap, bazen ise bir derleme şeklinde beğenimize sunulacak olan bu yazılarda tartışılmasını istediğiniz, hukuki konular için alikaanataman@gmail.com adresine soru ya da konu önerilerinizi bekliyoruz.

Serinin bu ilk yazısında, röportaj şeklinde ilerlemeyi tercih eden yazarımız Ali Kaan Ataman ve hukuk yorumcumuz Gonca Karakaptan'a teşekkür ederiz.

İyi okumalar,

Serkan Emre Eroğlu - Yusuf Ali Altuncu

BÜLTEN: Öncelikle sizi biraz tanıyabilir miyiz?

2014 yılı Başkent Hukuk mezunuyum. Sağlık hukukuna olan ilgim sebebi ile bu alanda ilerlemenin gerekliliğine hep inanmıştım. Ne var ki, 2014'te Ankara'da Sağlık Hukuku eğitimi veren üniversite yoktu ve yine Türkiye'de sadece 3 üniversitede bu alan açılmıştı. Yeri gelmişken, maalesef 5 yıllık süreçte de hak ettiği düzeye ulaştığı söylenemez.

Sonuç olarak, 2014'te Sağlık Hukuku'nun peşine takılıp İzmir'e taşındım. İzmir Üniversitesi & Dokuz Eylül Üniversitesi iş birliğinde Sağlık Hukuku Yüksek lisans eğitimi aldım. Kendi büromu da burada açmamla birlikte İzmir'e yerleştim. 2018'den beridir de TATD ile hukuki iş birliği içindeyiz.

BÜLTEN: Sağlık hukukuna yönelmenizin sebebi ne oldu?

Henüz fakültede öğrenciyken mezun olduğumda spesifik bir alanda uzmanlaşma hayalim vardı. Sağlık hukukuna ilişkin sempozyumlara denk geldiğimde alanın ilgimi çektiğini fark ettim, hekim olan ablamın da teşvikiyle bu alana yönelip birçok eğitim programına katıldım ve yüksek lisans eğitimi aldım.

Hakim, Savcılar ve meslektaşlarım dahil olmak üzere herkes hastaneye hasta olarak gittiği için, "olaya hasta gözüyle bakmak kolay, zor olan; hekimi anlamak". İçerden görmeyenler, hekim akrabası olmayanlar, hekimlerin idealistliğini, ne denli zor ve yoğun şartlarda çalıştığını, nasıl bir muameleye maruz kaldığını görmüyor. Bu sebeple hekimlerle empati kurup mahkemede onları doğru biçimde yansıtabilmeye çaba gösteriyorum.

BÜLTEN: Bir Emsal davanız vardı... "Benim vergilerimle maaş alıyorsunuz" ... Bu dava sonucu ile hakikaten emsal olurken, büyük de ses getirmişti. "Benim vergilerimle maaş alıyorsunuz" sözü, kazandığınız davaya dek hukuken ne olarak tanımlanıyor idi?

Bence bu sözü söyleyen herkesin muhatabını aşığılama, alt konumda hissettirme amacı gütmesine rağmen; hukuken onur, şeref ve saygınlığı rencide edici boyutta olmadığı, ağır eleştiri niteliğinde olduğu kabul ediliyordu. Maalesef ki mahkemeler beraat veriyordu, mahkeme bir ihtimal ceza verdiğinde de Yargıtay bu cezayı bozuyordu ve yine sonuç alınamıyordu.

BÜLTEN: Bu söz, sizce neden bugüne kadar hakaret sayılmamıştı?

Meslektaşlarımın bir kısmı bu sözün hakaret olmadığı kanaatinde, bir kısmı ise hakaret olduğunu düşünse de yerleşik içtihatlarla göre bu söz hakaret sayılmıyor diye baştan kaybedilmiş dava gözüyle bakıyor ve uğraşmıyordu.

Ben mesleğimde, öğrenilmiş çaresizliğe yer olmadığına inanıyorum. Her davada, bence %1 bile olsa; pozitif bir ihtimal, mümkündür. Size gelen müvekkile dürüstlük ve şeffaflık çerçevesinde, artı eksi ihtimalleri açıkladıktan sonra, müvekkil arzusuna göre o noktada %1'lik de olsa, olumlu ihtimalin peşine düşmek hukukta bazı dengeleri değiştirebilir.

BÜLTEN: Siz bu davayı üstlenirken bu sonucu bekliyor muydunuz? Açıkçası, elimde destekleyici hiçbir örnek olmadığından ötürü, olumlu sonuç almayı çok küçük bir ihtimal olarak görüyordum;

ama dediğim gibi bu sözün hakaret olduğuna inanıyor, bu rutinin değişmesini istiyor ve çıkan olumsuz kararlara hayret ediyordum. Bir davada hakimin bakış açısı, avukatın olaya yaklaşımı ve savunma stratejisi, müvekkilin davaya ve avukatına inanması, tanık beyanları gibi birçok değişken vardır. Eğer ki bunların doğru şekilde birleşmesini sağlayabilerseniz baştan kaybedilmiş dava diye bir şey olduğuna inanmıyorum. Hukuk da tıp gibi sürekli gelişen, değişen, geniş vizyon gerektiren bir alan. Bu sebeple Yargıtay ya da mahkeme kararları olumsuz yönde diye pes etmedim. Müvekkilim bana güvendi, sonuna kadar götürdük ve başladık.

BÜLTEN: *Peki, Mahkeme'yi hakaret olduğuna nasıl ikna ettiniz?*

Söyleyemem, meslek sırrı (gülüşmeler). Şaka bir yana, kelimelerin alt metnine çok dikkat ederim ve bu sözün son derece aşağılayıcı olduğuna inanıyorum. Bir düşünce, barındırdığı niyete göre benzer ancak çok farklı şekillerde dile getirilebilir. Örneğin, "ben vergilerini ödeyen bir vatandaşım, hizmet görmeyi hak ediyorum" cümlesi isyan ve sitem içeriyor iken, "benim paramla maaş alıyorsun, bana bakmak zorundasın" cümlesi açıkça küçümseme, aşağılama niyeti barındırıyor. Ayrıca davalarda genellikle sadece ne söylendiğine dikkat edilse de; söylenen sözün barındırdığı niyet, söyleniş tarzı ve beden dilinden de kısmen yorumlanabilir. Hakimin sadece söze bakmaması, niyeti anlamak için etraflıca yorumlaması ve avukatın da bu detaylara özellikle dikkat çekmesi gerekir. Sanığın bu sözü kötü niyetle sarf ettiğini, bu bakış açısıyla ve olay görüntülerindeki agresif beden dilini vurgulayarak savunduğumdan olacak sanıyorum ki, hakimi ikna etmem mümkün oldu.

BÜLTEN: *Emsal davaya meslektaşlarınızın tepkisi ne oldu?*

Bu cümleye maruz kalan insanlar bıkmışlar. Bu sebeple sadece tıp camiası değil, sağolsun her meslek grubundan tebrik ve destek aldım. Maalesef ki, meslektaşlarımın bir kısmından aynı olumlu tepkiyi göremedim. Yukarıda bahsettiğim üzere, ne yazık ki bazıları bu sözü kendi kafasında normalleştirmiş, mahkemenin şans eseri veya yanlışlıkla böyle bir karar verdiğine inandıklarına dair mesajlar attılar bana. Oysa ki avukatlık mesleği hiçbir şeyi kanıksamamayı, haksızlıklara baş kaldırmayı içerir. Hiçbir

hakaret, hiçbir haksızlık normalleştirilmemeli diye düşünüyorum.

BÜLTEN: *Emsal davadan itibaren bu söze ilişkin tüm davalar kabul görecektir mi?*

Maalesef ki her dava değil, ama biz bir kapı açmış olduk. Bugüne kadar bu söz kesinlikle hakaret olarak kabul edilmiyordu. Biz bu davayla bu durumu "hukukten tartışılmalı" konuma getirmiş olduk. Bugüne kadar cevabı "kesinlikle hayır" olan bir duruma ilişkin "acaba" şüphesi yaratmış olduk, hukukçuları düşünmeye sevk ettik bu açıdan mutluyum. İsteyen herkes baro iletişim bilgilerimden bana ulaşip kararın kopyasını alabilir, bu kararın tek bir emsal olarak kalmayıp yaygınlaşması beni mutlu eder.

BÜLTEN: *Hakaret ve tehdit davaları, neye göre "kabul" neye göre "red" görüyor?*

Aşağılama, rencide amacı gütmeyen sözler hakaret değildir. Bu sözler Yargıtay tarafından eleştiri sınırında kabul edilir. Ki bugüne kadar Yargıtay kararlarında "benim paramla maaş alıyorsun" sözü de eleştiri olarak kabul ediliyordu. Yine aynı şekilde beddualar da hakaret değildir.

Bir sözün tehdit olarak kabulü içinse mağdurun, gerçekleşme ihtimali olan bir zararla korkutulması gerekmektedir. Mesela bahsettiğimiz davada sanık "seni çok pis yaparım" demişti. Haberi okuyup bu sözden niye ceza almamış diye soranlar oldu. Seni çok pis yaparım sözü altı çok boş bir laftır. Ne yapmakla korkuttuğu belli değildir.

İlginizi çekecek bir örnek daha vereyim, "doktor, çocuğum o ameliyattan sağ çıkmazsa sana gününü gösteririm" sözü kulağa açık ve net bir tehdit gibi gelse de, her durumda tehdit olmayabilir. Örneğin, hekim bu sözü duyduğunda beyaz kod vermiştir, operasyon başarılı geçmiştir, şarta bağlı olan bu tehdidin unsurları oluşmadığı için bu söz artık somut ve gerçekleşmeye elverişli bir tehdit olarak kabul görmeyecektir.

Bahsettiğim gibi hukuk birçok farklı unsura, birçok değişkene bağlı olarak ilerler. Bu sebeple, "baştan kaybedilmiş dava" umutsuzluğu yanlış yaklaşım olduğu gibi, "havada karada kazanılır bu dava" rahatlığını göstermek de bence yanlıştır.

Volkan ARSLAN

1984 Ankara doğumlu olup Ankara Atatürk Anadolu Lisesi ve Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'ndeki eğitimlerini takiben 2015 yılında Hacettepe Üniversitesi Acil Tıp Anabilim Dalı'nda uzmanlık eğitimine başlamıştır. Kasım 2018'den bu yana Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı'nda çalışmakta olan Volkan ARSLAN, aynı zamanda TATDUS Sekreterliği görevini de yürütmektedir. Araba kullanmayı, özellikle uzun yol yapmayı ve motor sporları izlemeyi sevmekte, boş zamanlarında yapbozla uğraşmaktadır.

TÜRKİYE ACIL TIP DERNEĞİ YENİ EVİNDE

25 Mayıs 1995 tarihinde kurulan Türkiye Acil Tıp Derneği (TATD); 6 Eylül 2019 tarihinde gerçekleştirilen açılış töreni ile yeni dernek merkezine taşındı. Açılışa dernek yönetim kurulu ve derneğe üye olan çok sayıda acil hekiminin yanı sıra sektörde yer alan çeşitli firma temsilcileri de katıldı. Yeni merkezinde TATD'nin hem modern bir dernek ofisine hem de çağın ilerisinde bir eğitim merkezine sahip olduğu görüldü. Yapılan açılış konuşmalarında da çok amaçlı hizmet verebilecek olan eğitim salonunun modernitesine dikkat çekildi. Önümüzdeki günlerde bu salonda yapılacak olan çeşitli eğitim kurs ve toplantılarının çok daha verimli geçeceği vurgulandı.

Merkezini şehrin kalabalık ortamından gelişmiş bir ortama taşıyan TATD, derneğe gelen tüm vatandaşların rahatça otopark hizmetine ulaşabilmesine, dernekte geçirecekleri zamana ilaveten çevrede yer alan sosyal ortam ile de keyifli vakit geçirebilmesine olanak sağladı. Bu sayede özellikle eğitim kurslarının daha da çok talep toplayacağı görüşü tüm misafirlerin ortak düşüncesi oldu. Yeni yuvasının tüm TATD ailesine, acil camiasına ve bu eğitim merkezinden yararlanacak olan tüm sağlık sektörü temsilcilerine hayırlı olmasını dileriz.

15.
TÜRKİYE
ACİL TIP
KONGRESİ

“Yalnız Değilsiniz..”

21 - 24 Kasım 2019
Regnum Carya Belek, Antalya

WWW.TATKON2019.ORG